КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 17 (6907) ● 26 январь, 1979 йил ◆ ЖУМА ● Баҳоси 2 тийин.

Москва шаҳар партия конференцияси очилди

25 январь куни Москвада Союзлар уйининг колонна залида КПСС Москва шаҳар ташкилотининг XXIII конференцияси очилди. Конференция пойтахт партия ташкилотининг ҳисобот давридаги ишига якун ясайди, КПСС XXV съезди қарорларини бажариш соҳасида Москва коммунистларининг навбатдаги вазифаларини белгилайди.

Делегатлар **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, М. С. Горбачев** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

(ТАСС).

ЗАРБДОР МЕҲНАТ ДАВОМ ЭТАДИ

БИРЛАШМАМИЗ коллективи КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг шу Пленумдаги сермазмун ва ёрқин нутқида баён этилган фикр ва мулоҳазаларни амалга оширишга муносиб ҳисса қўшиш учун қизғин кураш бошлаб юборди.

Шу кураш давомида ишлаб чиқаришни ривожлантириш, унинг сифат ва самарадорлигини оширишга ёрдам берадиган омиллар, резервлардан фойдаланишни яхшилашга алоҳида эътибор берилмоқда. Чунки, меҳнат ютуқларини таъминлашда улар ҳал қилувчи роль ўйнашини иш тажрибамиздан яққол кўриб турибмиз.

Шундай омилларнинг энг муҳими социалистик мусобақадир. Бирлашмамизда уни такомиллаштириш, янги-янги формаларини қўлланишга катта аҳамият берилмоқда. Бутун коллектив бу ватанпарварлик ҳаракатида қатнашмоқда. Шахсий, цехлар, бригадалараро, шунингдек, қатор турдош корхоналар билан социалистик мусобақа ва унинг қатор бошқа формалари йўлга қўйилган. Бугунги кунда мусобақа илғорлари сафида 850 коммунистик меҳнат зарбдори, 255 ишлаб чиқариш ветерани, 72 фахрли ишчи бор. Икки участка ва ўн икки бригада «Коммунистик меҳнат коллективи» деган шарафли номни оқламоқда.

Ўнлар ташаббусига қўшилиб, шахсий беш йиллик топшириқларини икки йилу тўрт ойда адо этган ва ҳозирда 1982 йилнинг биринчи ярми календари бўйича меҳнат қилаётган коммунист, шаҳар Советининг депутати Шоира Ҳолмуҳамедова, у билан меҳнатда тенг беллашаётган Анна Васильевна Гладкова машъалларимиз ҳисобланишади. Уларга эргашиб, меҳнат қўйнида жавлон ўраётган ишчилардан Машкура Қодирова, Раиса Мэткаримова, Тамара Молева, Сония Ягудина, Нури Эргашева ва бошқалар шахсий беш йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этишди. Шахсий беш йиллик топшириқларини бажариш графасида турган илғор чеварлардан Раиса Лисина, Зарифа Риҳсиева, Валентина Чиняева, Елизавета Киврикис, тўрт йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этган Мамлакат Ҳайитова, Аселия Успенская, Альвина Лазарева, Гулноза Алавутдиновалар номини коллективимизнинг ҳар бир аъзоси зўр ҳурмат билан тилга олади. Шу пешқадамларнинг

ИШЧИ МИНБАРИ

куч-ғайрати билан уч йиллик план барвақт адо этилди. Қўшимча 8,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштиришга қаратилган тадбирлар тобора кенг миқёсда амалга оширилмоқда. Биргина тўқув цехида ўтган йили 35 та серунум ускуна ўрнатилди. Корхонамизда автоматлашган системалар комплекси жорий қилинмоқда. Бу система тезкорлик билан календар асосида планлаштириш, маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализациясини ҳисобга олиш, хом ашёдан фойдаланиш каби жараёнларни ўз ичига олган. Автоматик системанинг биринчи навбати жорий этилиши 1979 йилдаёқ корхонага 300 минг сўмлик атрофида иқтисодий фойда келтиради. Қатор бошқа техникавий тадбирларни ҳам амалга оширишни планлаштирганмиз. Шуни қувонч билан айтиш керакки, бирлашмада техника тараққиётини жадаллаштиришга рационализаторлар катта ҳисса қўшмоқдалар. Зарбдор йилда улар томонидан таклиф этилган ва ишлаб чиқаришга жорий қилинган ижодий фикрларнинг ўзидангина 250 минг сўмликдан ортиқ иқтисодий фойда олинди.

Барча ишлаб чиқариш участкаларида маҳсулот сифати масаласига алоҳида эътибор берилаяпти. Ишчиларнинг кам маблағ сарфлаган ҳолда, кўплаб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга бўлган интилишлари туфайли бугунги кунда корхонада 60 дан ортиқ моделдаги буюмлар беш қиррали фахрли белги билан, 30 га яқин моделдаги буюмлар эса «Янгилик» индекси билан ишлаб чиқарилмоқда. Зарбдор йилда 8 миллион сўмликдан кўпроқ ёки умумий ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳажмининг 11,5 проценти давлат Сифат белгиси билан тайёрланди.

Партия ва ҳукуматимизнинг болалар кийимлари ишлаб чиқариш хилларини кенгайтириш ва ҳажмини кўпайтириш тўғрисида қабул қилган қарорини муваффақиятли амалга ошириш юзасидан тадбирлар белгилаб қўйилди. 1978 йилда болаларнинг ички ва устки трикотаж буюмлари планга қўшимча юзларча минг сўмликдан ишлаб чиқарилган бўлса, бу йил болалар учун трикотаж буюмлари ишлаб чиқаришни 600 минг донага етказиш ёки 5,4 процент кўпайтириш кўзда тутилмоқда.

Коллектив олдида 1979 йилда янада катта вазифалар турибди. Маҳсулотлар ишлаб чиқариш янада кўпаяди, буюмлар умумий ҳажмини 15,6 процентини давлат Сифат белгиси билан тайёрланадиган бўлиши керак.

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВА,
«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг чевари.

Оржоникидзе районидаги «Правда» колхози сабзавоткорлари бу йил давлатга 12 минг тонна маҳсулот сотиш мажбуриятини олишган. «Кўчат бўлиқ —ҳосил тўлиқ» нақлига амал қилаётган сабзавоткорлар теплицаларда сабзавот экинлари кўчатини барвақт ва сифатли етиштириб олиш ишларини қизитиб юборганлар. Суратларда: 4-бригада бошлиғи Д. Қосимов билан бригада аъзоси М. Хошимова (юқорида) пикировка қилинган карам кўчатларини кўздан кечиришмоқда; М. Юсупова, Х. Ортиқова, Ғ. Саидалиевалар карам кўчатларини пикировка қилмоқдалар.

И. Хонкелдиев ва С. Серикбоев фотолари.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎЗБЕКИСТОН ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ БОШҚАРМАСИ ТОШКЕНТ АВИАКОРХОНАСИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси Тошкент авиакорхонасининг авиаторлари КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленуми қарорларини дастуруламал қилиб, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўриб, ўз зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

Ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштириш, янги авиация техникасини тўла ўзлаштириш, ишлаб чиқариш технологияси ва меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига йиллик планни 1979 йил 29 декабрда бажаришга, пландагига қўшимча 15 миллион пассажир-километр йўл босишга ва 12 минг йўловчини ташишга аҳд қилдилар. Пландагидан ташқари 100 минг сўмлик кирим ва 150 минг сўмлик фойда олинади. Беш йилликнинг тўрт йили плани 1979 йил 25 декабрда бажарилади. Асосий кўрсаткичлар ўсиш суръатини 1978 йилга нисбатан участка-пассажир обороти ва кирим бўйича камида 7 процентга оширишни таъминлашга қарор қилинди. Коллективни социал ривожлантиришнинг комплекс планини бажариш, илғор авиакорхоналар тажрибасини кенг қўллаш, меҳнатни илмий ташкил этишни такомиллаштириш асосида меҳнат унумдорлиги пландагига нисбатан 0,3 процентга оширилади, иш ҳажмини ўстиришнинг камида 70 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришиш таъминланади. Самолёт-мотор паркига техникавий хизмат кўрсатишнинг илғор усулларини қўллаш ва авиация-техника базасида меҳнатнинг нуқсонсиз усулини жорий этиш туфайли самолётларнинг техникавий хизматда туришини белгиланган нормадагига нисбатан бир процент камайтириш кўзда тутилган.

Янги техникани, ишлаб чиқаришнинг илғор технологиясини жорий этиш, оғир иш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, меҳнатни илмий ташкил этиш ҳисобига 300 минг сўмлик иқтисодий самара олинади. Авиация ходимларининг рационализаторлик ишларида кенг қатнашиши таъминланади ва 300 рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этиб, 200 минг сўмлик иқтисодий фойда олинади.

Электр-ёритгич техникаси ускуналаридан рационал фойдаланиш, иқтисод ва тежамкорликка қатъий амал қилиш натижасида 800 минг киловатт-соат электр энергиясини, 7 минг тонна авиаёнилғини, 5 тонна авиабензин ва 8 тонна дизель ёнилғисини тежашга қарор қилинди.

Тошкент авиакорхонаси коллективи самарадорлик ва иш сифатини оширишга, коммерсия юклашнинг, самолётларнинг пассажир ўринлари ва юк кўтаришнинг максимал даражасига эришишга, учишнинг юксак хавфсизлиги ва мўътадиллигини таъминлашга, пассажирларга хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш ва кам чиқим билан кўп иш бажаришни таъминлашга бутун диққат-эътиборни жалб этади.

Мажбуриятлар авиакорхона коллективининг йиғилишида муҳокама этилиб қабул қилинди.

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИГА КЕНГ ЙЎЛ

Ишнинг кўзини билган деҳқон ҳеч вақт табиатдан нолимайди, баҳона қидирмайди. У ер билан тиллашиб, агротехника тадбирларини маромида амалга ошириб, ҳар қандай шароитда ҳам мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлади. Аҳмад Душабоев ана шундай тадбиркор деҳқонлардан. У бир неча йилдан буён Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхозида бригада бошлиғи бўлиб ишлаб келмоқда. Моҳир пахтакор бошлиқ деҳқонлар 1977 йилда ҳар гектардан 37 центнердан хирмон кўтарган эдилар. Об-ҳаво шароити ниҳоятда оғир келган ўтган йилда эса ҳосилдорликни 3 центнердан ошириб, 40 центнердан хирмон кўтаришга эришдилар. Бундай муваффақиятга қандай қилиб эришилди?

— Биз,— деди колхоз меҳнаткашларининг ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиққан ўрток Душабоев.— еримизнинг тупрок шароитини беш қўлдек биламиз. Деҳқонларимиз экишни, ғўза парваришини ана шунга мослаб олиб бордилар. Ҳар гектар ерда ўртача 110 минг тупдан ортиқ кўчат ўстиришга муваффақ бўлдик. Бу кўчатлар кўсаклари пишиб етилгунча тўла сақлаб қолинди. Бутун мавсум давомида ғўза парваришини табақалаштирган ҳолда ўтказдик. Чунки айрим ерларга қайта чигит экилганлигидан бир картада икки-уч хил ғўзани учратиш мумкин эди. Мутахассисларнинг тавсияларини ўзимизнинг ер шароитимизга мослаштирган ҳолда амалга оширдик. Дефолиация, машина теримида шошилмадик. Ишнинг сифатли бўлишига катта аҳамият бердик. Шунинг учун ҳам хирмонимиз ўтган йилдагидан анча баракали бўлди. Сарф-харажат ҳам тежамкорлик билан олиб борилди. Асосий ҳосилни биринчи сортга топширдик. Шунинг учун ҳам ўтган йилдагига қараганда анча кўп даромад олдик. Лекин биз бу ютуқлар билан чегараланиб қолмаймиз. Бу йил элликцентнерлик маррани кўзлаб, кўклам экишига пухта тайёргарлик кўрмоқдамиз.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида доклад қилган колхоз

КОЛХОЗЛАРДА ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИ

раиси А. Абдужабборов ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар А. Душабоев сингари деҳқонларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш лозимлигини таъкидлаш билан бирга ҳали фойдаланилмаётган резервлар, имкониятлар кўплигини алоҳида таъкидладилар.

Тўғри, колхоз ўтган йили ҳар гектардан 32 центнердан ошириб ҳосил олди. План муддатидан илгари ошириб бажарилди. Бундай қараганда хўжаликнинг бошқа соҳаларидаги ишлар масалан, чорвачиликни ривожлантириш борасида амалга оширилаётган тадбирлар ҳам яхши самара бераётгандек туюлади: ҳар бош соғин сигирдан 2670 килограммдан сут соғиб олинди, гўштга топширилган қорамолларнинг ўртача вазни 416 килограммни ташкил этди. Ҳар юз бош совлиқдан 110 тадан қўзи олинди. Лекин чорвачилик ҳамон рентабелли соҳага кўтарилмаётир. Пахтачиликдаги сингари бу соҳада ҳам илғор тажрибалар, фан ютуқлари дадил жорий этилиши керак. Ана шунда ютуқлар кўлами янада кенгайиб, кўрсаткичлар янада яхшиланади.

— Ўтган йили ҳар гектаридан 30,5 центнердан ҳосил олдик,— дейди бригада бошлиғи Саид Қуддиев.— Албатта, бу бизни қаноатлантирмайди. Докладчи ва музокарада сўзга чиққан ўртоқлар ҳақ гапни айтишяпти. Биз деҳқончилик маданиятини тинмай оширишимиз, ердан, техникадан, ишчи кучларидан оқилона фойдаланишимиз керак.

— Биз 1978 йилда нима учун мўлжалдаги ҳосилни ололмадик,— деди бригадир Абдужаббор Абдусатторов.— Чунки кузда ер яхши шудгор қилинмади. Кўкламда ер ҳайдаб, яхши юмшатилмаган майдонларга чигит экдик. Ғўза кечки бўлиб қолди. Бунинг устига сув қуйишда ҳам янглишдик. Натижада, ғўза бўйига ўсди-ю, лекин яхши ҳосил бермади. Бу йил йўл қўйган камчиликларимизни атрофлича таҳлил этиб, 40 центнерлик ҳосил учун курашни бошлаб юбордик.

Йиғилишда сўзга чиққан колхозчилардан Турғунбой Тўйчиев ҳам унинг фикрини қўллаб-қувватлади.

Колхоз чорвачилик фермасининг мудири Исроил Анорбоев Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XI пленуми қарорлари асосида чорвачиликни ривожлантириш соҳасидаги вазифалар ҳақида гапирди.

— Ўтган йили,— деди у,—чорвачиликдан фойда ўрнига зиён кўрилди. Бунинг боиси шундаки, бизда ем-хашак базасини мустаҳкамлаш соҳасида қилинаётган ишлар, беда майдонларининг ҳосилдорлиги талабга жавоб бермайди. Негаки, кўп майдонлардаги бедалар чизелланмасдан қолди. Бунинг устига янги беда сифатсиз экилди. Чорва туёғини кўпайтириш суст бормоқда.

Мана, ҳозир чорвадорларнинг синов даври. Биз бу синовдан муваффақиятли ўтиш учун ҳаракат қилишимиз, мавжуд ем-хашаклардан тежаб-тергаб фойдаланишимиз, сигирларни белгиланган рацион асосида боқишимиз зарур. Ваҳоланки, бу соҳадаги ишларимиз қаноатланарли эмас. Сигирларни группаларга ажратиб боқиш имкониятидан тўла фойдаланиш зарур.

Ҳисобот йиғилишида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Кўклам дала ишларига тайёргарлик ва уни ўтказиш юзасидан қўшимча чоралар» тўғрисидаги қарори муносабати билан бажариладиган вазифалар тўғрисида ҳам кенг фикр алмашинилди. Колхоз меҳнаткашларининг 1979 йилги социалистик мажбуриятлари қабул қилинди. Улар бу йил ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштиришга, чорвачиликни рентабелли соҳага айлантиришга аҳд қилдилар.

Н. РИХСИЕВ.

РЎЙХАТ ВАРАҚАЛАРИ ТЎЛДИРИБ БЎЛИНДИ

24 январь кечқурун республика шаҳар ва қишлоқларида Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатининг сўнгги рўйхат варақалари тўлдирилди. Катта иш тугалланди, унинг натижалари мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг бундан буёнги планларини тузиш учун муҳим аҳамиятга эга бўлади, ҳалқимизнинг Коммунистик партия раҳбарлигида Совет ҳокимияти йилларида эришган зўр муваффақиятларини яққол кўрсатади.

Ўзбекистон ССР Марказий Статистика Бошқармасида ЎзТАГ мухбирига шуни хабар қилишдики, республиканинг ҳамма жойида рўйхат юқори савияда ўтказилди. 30 мингга яқин ҳисобчи шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг уйларида бўлди. Неча минглаб ҳисобчилар олис сафарга чиққан поездларда, вокзаллар ва аэропортларда, меҳмонхоналар, касалхоналар, дам олиш уйлари ва санаторийларда рўйхат варақаларини тўлдиришди. Ҳамма жойдаги аҳоли чинакам умумхалқ иши бўлган рўйхатнинг мақсад ва вазифаларини тўла тушунганлигини кўрсатди, ҳисобчиларга бажонидил кўмаклашди. Рўйхатга кўмаклашувчи республика, шунингдек область, шаҳар, район комиссиялари статистика органларининг ходимларига катта ёрдам бердилар.

Энди бир неча кун мобайнида инструктор-контролёрлар участкаларни айланиб чиқадилар. Улар ҳисобчилар билан биргаликда айрим жойларда варақалар нақадар тўғри тўлдирилганлигини текшириб кўрадилар, рўйхат давомида айрим граждaнлар тушуриб қолдирилмаганлигини аниқлайдилар.

Тошкент ва Самарқандда рўйхат учун махсус барпо этилган ва энг янги электрон техника билан таъминланган ҳисоблаш марказлари ишга туширилди. Улар рўйхат варақаларини дастлабки умумлаштириш билан шуғулланадилар. СССР Марказий Статистика Бошқармаси рўйхат материалларини узил-кесил ишлаб чиқади.

(ЎзТАГ).

ҒОЛИБЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети 1979 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида ва сифатли амалга ошириш юзасидан районлар ўртасида ўтказилаётган социалистик мусобақанинг 21 январгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бекобод районига** (район партия комитетининг секретари З. Т. Маҳсумов, район ижроия комитетининг раиси З. Қодиров, қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органлари ишчи хизматчилари касаба союзлари район комитетининг раиси Д. Комилов, район комсомол комитетининг секретари А. С. Ризаметов ўртоқлар) берилди. Бу район меҳнаткашлари 1979 йил ҳосили учун кузги қишки тадбирлар комплексини амалга оширишда юксак суръатларга эришдилар. Календарь топшириқлар органик ўғит жамғариш бўйича 201 процент, уларни далаларга солиш бўйича 125 процент, хўжаликлараро суғориш системалари ва коллектор-дренажларни тозалаш бўйича 119 процент, яхоб суви бериш бўйича 263 процент қилиб бажарилди. Ўн кунлик топшириқ ҳамма маркадаги тракторларни ремонт қилиш бўйича 260 процент, дағал хашакни майдалаш бўйича 107 процент, қаймоғи олинмаган сут ўрнини босувчи маҳсулот тайёрлаш бўйича 111 процент, суюқ аралаш озуқа тайёрлаш бўйича 105 процент қилиб адо этилди.

Байроқ Ғалаба районидан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Калинин районига** (район партия комитетининг секретари Р. Қ. Қамбаров, район ижроия комитетининг раиси Ҳ. Аҳмедов, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчи-хизматчилари касаба союзлари район комитетининг раиси С. Исмоилов, район комсомол комитетининг секретари М. Жалилова ўртоқлар) берилди. Бу район меҳнаткашлари кузги-қишки тадбирлар комплексини ўтказишда юксак суръатларга эришиб, календарь топшириқларни органик ўғитлар жамғариш бўйича 201 процент, уларни далага солиш бўйича 100 процент, суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш бўйича 111 процент, яхоб суви бериш бўйича 190 процент, боғларга химиявий ишлов бериш бўйича 109 процент, эртаки сабзавот турлари ва картошка экиш учун эгат олиш бўйича 100 процент бажардилар. Шунингдек, 10 кунлик топшириқлар ҳамма маркадаги тракторларни ремонт қилиш бўйича 254 процент, дағал хашакни майдалаш бўйича 108 процент, қаймоғи олинмаган сут ўрнини босувчи маҳсулот тайёрлаш бўйича 114 процент қилиб адо этилди.

Байроқ Оҳангарон районидан олиб берилади.

Ғалаба, Коммунистик, Тошкент ва Бўстонлиқ районларида 1979 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини амалга оширишда яхши натижаларга эришилаётгани, Ўрта Чирчиқ, Чиноз ва Янгийўл районларида эса бу соҳада сусткашликка йўл қўйилаётганлиги кўрсатиб ўтилди.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Бекобод ва Калинин районларига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

Собир Раҳимов районидаги 77/130 сайлов участкасининг агитаторлари аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ишлари олиб боришяпти. Суратда: агитаторлардан (чапдан ўнгга) М. Темирова, М. Азизов, М. Эшонова, А. Назармуҳамедов ва А. Зиёхонов ўртоқларни кўриб турибсиз.
А. Тўраев фотоси.

ДОВРУҒ

РОССИЯНИНГ Ноқоратупроқ ерларини ўзлаштиришга бел боғлаган, бу ўлканинг марказий областларидан бири — Ивановода меҳнат қилаётган ўзбекистонликлар ҳузурига командировкага борганимда йўлакай тўқимачилар билан ҳам суҳбатлашиш фикри туғилди.

Ивановода ўнлаб тўқимачилик корхоналари мавжуд. Мамлакатимизнинг тўқимачилик маркази сифатида танилган. Меланж комбинати энг йирик корхоналардан бири. Тошкентлик кўп тўқимачилар мана шу коллективдаги ҳамкасблари билан ўзаро мусобақадош.

Комбинат касаба союз комитети раисининг ўринбосари Валентина Федоровна Кулдошина билан танишиб, иккала областлик мусобақадош ҳамкасблар тўғрисида сўраганимда:

— Ажойиб мусобақадошлар! — деди у тўлқинланиб, — уларнинг меҳнат беллашуви фақат ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириб қолмай, ўзаро дўстлик, қардошлик муносабатларини янада камол топтирмоқда, иккала область ўртасидаги дўстлик ипларини тобора мустаҳкам боғламоқда. Ажойиб тўқимачиларингиз бор. Айниқса, яқинда, бундан бир ой муқаддам бир қизни учратдим. Танисангиз керак, Дилбар Қулматова. Гапнинг очиғи, унга жуда ҳавасим келди, севиб қолдим. Шунақа бийрон, шунақа ёқимтой. Уа касбига меҳирлигини айтмайсизми?

— Уни иш устида кўрмагансиз-ку, — дедим унинг ҳамюртим ҳақида мақтовни ошириб юбораётганидан фахрланиб, — моҳирлигини қаёқдан биласиз.

— Ҳозир, бир бошдан гапириб бераман. Дарвозадан киргач фойеда кўргандирсиз, комбинатимиз илғорларининг портретлари қўйилган. Ўзбекистондан келган делегацияни ана шу илғорлар билан таништираётганимда, улар орасидан ёшгина қизча келиб қўлимдан ушлаб «мени шу тўқувчи билан таништириб қўясиз, мусобақалашаман» деди Валянинг суратига ишора қилиб. Дабдурустдан айтилган бу таклифдан аввалига ҳайрон бўлиб қолдим.

— Бу комбинатимизнинг юлдузи, машҳур тўқувчи Валя Андрухова, — дедим унинг кўнглига оғир ботмайдиган самимий оҳангда.

— Мен худди шунинг учун ҳам Валя билан мусобақалашмоқчиман, — деди у ҳам дадил...

Цехга киргач унга меҳрим янада ортди. Дилбар Андрухова билан қўл қисишиб, унинг станокларида ишлашга рухсат сўради. Беш минут ишлаб, чаққон ва моҳирлиги, қушдек енгил ҳаракатлари билан бизни лол қолдирди. Станоклар орасида юрмаяпти, оёғи ерга тегар-тегмас учяпти гўё... Чамаси, боя менинг Валя ҳақидаги баланд гапимга амалда баланд жавоб бериш учун станокларда ишлаб кўрсатди. Унинг мана шу «нозик» жавоби менга ёқиб тушди...

Дилбар бу жавобни кейин, мана орадан ўтган уч йил давр ичида ҳам қойил қилмоқда. Нормадаги 24 та ўрнига 48 та тўқув станогига хизмат кўрсатиб, меҳнат беллашувининг кўпчилик шартлари бўйича Валяни доғда қолдириб келяпти. Мусобақага ҳар ойда якун ясалади. Мусобақадошлар бир-бирларининг иш натижаларидан мунтазам почта орқали хабардор бўлиб туришади.

— Гап фақат меҳнатда юқори кўрсаткични қўлга киритиб ғолиб чиқишда эмас, — дейди Дилбар, — мусобақанинг самараси унинг ана шу юксак кўрсаткичга эришишга таъсир қилишида, ёрдам беришидадир. Мен масалан, Валядан тўқувчи маҳоратининг бирқанча сирларини ўргандим. У ҳам мендан ўрганди. Ўзаро тажриба алмашиш иккаламизнинг ишлаб чиқариш кўрсаткичларимизга салмоқли таъсир кўрсатди. Иккинчи бир нарса — мен ҳам, у ҳам янги дўст-дугона орттирдик.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари тошкентлик йигирувчи Буолма Жўраева билан ивановолик йигирувчи Анастасия Ерофеева, тошкентлик моҳир тўқувчи Вера Солдатова билан ивановолик тўқувчи В. Дербенева ва бошқалар узоқ йиллардан бери ўзаро мусобақадош. Улар сафига қўшилган ёш ҳамкасблар Дилбар билан Валя уч йил ичида мана шу беллашувнинг янги-янги олмос қирраларини кашф этишди, уни юқори поғонага кўтардилар. Дилбар бирнеча марта Ивановода Андрухова ҳузурида, у эса бирнеча марта Тошкентда Дилбарнинг ҳузурида бўлди. Ўзбекистон телевидениесининг бир гуруҳ ижодкорлари иккала мусобақадошнинг фаолиятига оид телевизион фильмни суратга олишди...

Дилбарни турли байрамлар муносабати билан телеэкранда кўрганимда, радиода номини эшитганимда ивановолик Валентина Федоровнанинг у тўғрисида меҳр, завқ билан «ажойиб қиз» деганни ёдимга келаверади. Шу йил тўртинчи январь куни кечқурун радио орқали сўнгги ахборотда тўқимачилик комбинатининг кўп минг кишилик коллективи СССР Олий Совети депутатлигига КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев ҳамда Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Дилбар Баратовна Қулматова номзодларини кўрсатганлигини эшитиб, беихтиёр яна «ажойиб қиз» ибораси ҳаёлимда такрорланди...

Дарҳақиқат, у ажойиб қиз. Оққўрғон районидаги Ҳамза номли мактабнинг саккизинчи синфини тугатиб тўқувчи бўлиш иштиёқида Тошкентга келди. Комбинат ҳузуридаги ҳунар-техника билим юртини тугатиб, 1971 йилда мустақил ишлай бошлади.

Мана, орадан етти йил ўтибди. Дилбар қўлга киритган муваффақиятларга нисбатан олиб қаралса — бу жуда қисқа муддат. Опа-сингил тўқувчи Виноградовалар мукофотининг лауреати, Ҳурмат Белгиси ордени кавалери, ВЛКСМ Марказий Комитетининг аъзоси, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати. Бу — Дилбарнинг исм-фамилиясига қўшиб айтиладиган расмий қўшимчалар, мукофотлар.

— Шогирдларимдан ҳар бирининг комбинатда ўз ўрнини топиб олиши мен учун битта катта мукофот, — дейди Дилбар. — Уларнинг меҳнат зафарини кўрганимда ўзимнинг зафаримдан ортиқ қувонаман, бошим кўкка етади...

Ҳозир Дилбарнинг шогирдлари юздан ошиб кетди. Ҳаммаси оққўрғонлик қизлар. Кўплари Дилбар ўқиган Ҳамза номли мактабнинг собиқ ўқувчилари. Дилбар кейинги даврда уч марта ёзда меҳнат отпускасини олиб, райондаги мактабларнинг битирувчилари билан учрашувлар ўтказди, тўқувчи бўлиш орзусида юрган қизларни комбинатга бошлаб келиб, ўзи оталиққа олмоқда. Биринчи қалдирғочлар ҳозирга келиб пешқадамлар сафига қўшилишди. Зулайҳо Қамбарова, Мадина Раҳмоновалар нормадаги 24 та ўрнига 36 тадан тўқув станокларини бошқариб, смена топшириқларини бир ярим бараварга етказиб бажаришяпти. Ана шу илғорларнинг бири — Гулбаҳор Қулматова. Гулбаҳор опаси юрган йўлдан келяпти: ҳунар-техника билим юртида тўқувчи касбини ўрганди, опаси билан фабрикада ишлаяпти, 36 та станокка хизмат кўрсатмоқда.

— Опамни қувиб етишга аҳд қилгандим, — дейди Гулбаҳор ярим ҳазил, ярим чин оҳангда, — лекин улар осонликча тутқич бермайдиганга ўхшайдилар. Яқинда мен ҳам 48 та станокда ишлашга ўтаман, кейин маҳоратни янада оширишга ҳаракат қиламан. Тўқувчи маҳорати асосан узилган ипларни улашда кўринади. Мен узилган ипни улашга 19 секунд сарфлайман, опамда эса 17 секунд. Ахир бир кун қувиб етаман!..

Областимизнинг бирнеча илғор комсомол-ёшлар бригадалари «Биринчи беш йилликлар қаҳрамонлари — сафимизда» ташаббуси билан чиқдилар. Дилбарнинг бригадаси комбинатнинг собиқ ветеран ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Марҳамат Йўлдошевани ўз коллективига аъзо қилиб, унинг учун ҳам маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилди. Дилбарнинг ўзи доҳий В. И. Лениннинг туғилган куннинг 110 йиллиги байрамигача 7,5 йиллик шахсий планни бажаришга ваъда берди...

...Дилбар ишдан сўнг енгил руҳ билан уйига қайтаркан, кўп қаватли уйнинг йўлагидаги почта қутисини очди. Телеграмма. Шошиб адресга қаради, Валя Андруховадан. Шу ернинг ўзида ўқий бошлади:

«Диля, чин дилдан табриклайман. СССР Олий Совети депутатлигига номзоднинг кўрсатилганини кеча радиодан эшитиб, чапак чалиб юборибман. Бугун «Социалистическая индустрия»нинг биринчи бетида чиққан суратингни ўпиб, сени ғойибона қўчиб табрикладим.

Сени шундай кўргим келяптики... иложсизман, олисдасан. Молодец! Бошқа гап айтолмайман... Ҳавасим келади, фахрланаман сен билан...».

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

МЕҲНАТ УЧУН БЕШ БАҲО

«Ташсельмаш» заводида база ҳунар-техника билим юрти ишлаб чиқариш практикасини ўтаётган талабалар учун баҳо қўйишнинг беш баллик системаси қўлланила бошланди. Бу система тўртта асосий кўрсаткични — топшириқнинг бажарилиши ва иш сифатини, интизомни ҳамда иш ўрнининг сақлаш ҳолатини ўз ичига олади.

Ҳар смена тугаганидан кейин бир кунда қилинган меҳнат учун баҳо қўйиб борилади. Мастер билан мураббий ой охирида ойлик ўртача баллни аниқлайди, бу балл мураббийлик самарадорлиги ҳисобга олинадиган махсус журналга ёзиб борилади.

«Ташсельмаш» заводи мураббийлар кенгаши ва касаба союз ташкилоти 14-ҳунар-техника билим юртининг ўқитувчилари билан биргаликда ҳунар-техника мактаби талабалари меҳнатига баҳо беришнинг янги системасини ишлаб чиқдилар.

(ЎзТАГ).

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ҲИНД ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ

Шу кунларда Рож Патх байрамона безатилган. Ҳиндистон пойтахтининг бу марказий магистрали атрофидаги анвойи хил гуллар билан қопланган газонлар кўзни қамаштирса, кечаси ранг-баранг чироқлар порлаб туради. Сариқ, кўк, қизил чироқчалар кўм-кўк ҳиёбоннинг ҳуснига ҳусн қўшиб, қоп-қоронғи Деҳли осмонида президент саройи ва кўп қаватли ҳукумат биноларига нур сочади. Ҳиндистон ўзининг миллий байрами республика кунини шодиёна нишонламоқда.

Бу байрам завқ ва хурсандчилик билан ўтади. Ҳар йили 26 январь куни Рож Патх магистрали орқали ҳукумат минбарлари ёнидан сон-саноқсиз намойишчилар ўтади. Уларнинг қўлида миллий байроқчалар, транспарантлар ва шода-шода гуллар бўлади. Улар кетидан ҳарбий қисмлар: танклар, тўплар, замонавий техника ва албатта бир вақтлар ҳинд армиясининг асосий зарбдор кучи бўлган анъанавий филлар кўп километрли асфальт йўлдан ўта бошлайдилар. Ҳамма жойда музика, қувноқ овозлар ва қаҳқаҳа эшитилади. Бу кун шунчаки байрам сайли эмас, ҳиндлар бу куннинг ўз мамлакати тарихидаги аҳамиятини яхши тушунадилар.

Роса 29 йил муқаддам Ҳиндистон инглиз мустамлакачилиги зулми кишанларини бутунлай улоқтириб ташлаб, ўзини республика деб эълон қилди. 200 йил давомида халқни талаб келган ажнабий босқинчиларнинг ҳукмронлигига чек қўйилди, мамлакат тарихида янги боб—мустақиллик даври бошланди.

Деҳли, Калькутта, Бомбейнинг 1950 йилги қиёфаси эсимда. Мустамлакачилар оғир мерос қолдиришган эди. Мамлакат экономикаси ибтидоий аҳволда эди. Шаҳарларда қашшоқлик, инсонга номуносиб турмуш шароитлари ҳукм сурарди. Одамлар очликдан кўчаларда жон беришарди. Оқшомлари шаҳар йўлкалари минг-минглаб уйсизларнинг ётоғига айланарди. Оч-ночор, бемор кишилар четдан келган кишиларга илтижо қилиб қўл чўзишарди.

Уша пайтдан бери Ҳиндистон таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Тарихан қисқа муддат ичида унинг шаҳарлари кўркамлашди, экономикаси олға томон ривожланиб кетди. Ҳиндистон республиканинг 29 йиллигини қандай муваффақиятлар билан кутиб олаётганини кўрсатувчи баъзи рақамларни айтиб ўтайлик. Яқиндагина эълон қилинган статистика материалларига қараганда, Ҳиндистон саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми жиҳатидан дунёдаги дастлабки ўнта давлат қаторидан мустаҳкам ўрин олди. 1977—78 молия йилида Ҳиндистон экономикасининг умумий ўсиш суръатлари 6 процентга етди. Бу муваффақиятларга Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган давлат корхоналари катта ҳисса қўшди. Аҳоли жон бошига тўғри келадиган миллий даромад анча кўпайди. Қишлоқ хўжалиги ҳам жуда яхши кўрсаткичларга эришди. Бултур дон ҳосили 125 миллион тоннага етди. Экономика шу тармоғининг ўсиш суръатлари Ҳиндистон тарихида рекорд даражага етиб, 12 процент кўтарилди, сунъий равишда суғориладиган ерлар майдони анча кенгайди. Мамлакатда саводсизликка, эпидемияга, касалликларга қарши кенг миқёсда ҳужум бошланди.

Бироқ, ўтмишнинг дардисар сарқити ҳали батамом тугатилгани йўқ. Ҳиндистондаги 46 процент аҳолининг турмуш даражаси ҳамон камбағаллик белгиси деб аталган белгидан пастда турибди. Расмий маълумотларга қараганда, ишсизлар армияси 20 миллион кишидан ошади. Янги туғилган чақалоқларнинг 40 проценти касалга чалиниб, беш ёшга ҳам етмай очликдан нобуд бўлмоқда.

Кўп миллатли мамлакатда табақа ва миллатчилик хурофотлари ҳамон тугатилган эмас. Сўзда Ҳиндистон билан дўст эканлигини айтаётган бўлса ҳам, амалда мамлакатнинг территориал бутунлигини бузишга, бир қанча шимоли-шарқий штатларни ундан ажратиб олишга уринаётган баъзи давлатлар ана шу хурофотлардан ўз манфаатлари йўлида фойдаланиб қолишни кўзламоқдалар. 1979 йил январининг ўзида Ассом штати қишлоқларидаги тинч аҳолидан оммавий равишда қуролли ўч олиш натижасида Хитойда тайёрлаб юборилган бузғунчи қуролли газандалар қўлида мингдан ортиқ киши халоқ бўлди.

1977 йил мартидаги парламент сайлови натижасида ҳокимият тепасига келган Жаната парти ҳукумати сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий қийинчиликларни бартараф этиш йўлларини пухта ўйлаб, аввалгидек Совет Иттифоқи билан, бошқа социалистик мамлакатлар ва ривожланаётган давлатлар билан ҳар томонлама мустаҳкам ҳамкорлик зарурлигига асосланиб иш тутмоқда. Ҳинд халқи биринчи социалистик мамлакат халқи билан дўстлик сиёсатини қўллаб-қувватламоқда. Бу сиёсат тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида 1971 йил августида имзоланган Совет—Ҳиндистон шартномасида ўзининг яққол ифодасини топмоқда. Таниқли жамоат арбоби, Ҳиндистон — Совет маданий алоқалар жамиятининг раиси К. П. Ш. Менон шу сатрлар муаллифига бундай деди: «Ҳиндистон ўзининг бутун ҳозирги тарихи давомида Совет Иттифоқи билан алоқаларнинг ишончли ва пишиқ-пухта эканлигига неча марталаб ишонч ҳосил қилди. Халқаро империализм ва унинг Пекинлик иттифоқчилари мамлакатимизнинг территориал бутунлигига, сиёсий ва иқтисодий мустақиллигига ҳар сафар тажовуз қилганларида совет халқи доимо ёрдам бериб келди».

Совет Иттифоқининг Ҳиндистонга бераётган иқтисодий ёрдамини айтмайсизми? Бош министр М. Десаи 1977 йил октябрида Москвага қилган расмий визити вақтида шу ёрдамнинг роли тўғрисида гапириб бундай деди: «Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик Ҳиндистонга иқтисодий мустақилликка эришиш йўлидан олға босишга ва дунёнинг етакчи саноат давлатлари орасидан ўрин олишга ёрдам берди». Ҳиндистон савдо-саноат доираларининг органи — «Экономик таймс» газетаси М. Десаининг шу гапини шарҳлаб, яқинда ёзган гапларга қулоқ беринг: «Бу ҳамкорлик Ҳиндистон учун ҳаётий муҳим характерга эгадир. СССР ёрдами билан қурилган корхоналар ҳозир Ҳиндистонда ишлаб чиқарилаётган жамики металлургия асбоб-ускуналарининг 80 процентини, пўлатнинг 35 процентини, нефтнинг 70 процентини, электр энергиянинг бешдан бир қисмини бермоқда. Бу ҳамкорлик аввало экономиканинг давлат секторини мустаҳкамлашга қаратилган, бу секторнинг роли Ҳиндистонда ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир».

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визити шу ҳамкорликни ривожлантиришда алоҳида роль ўйнади. Бутун Ҳиндистон жамоатчилиги 1978 йил ноябрида шу визитнинг беш йиллигини нишонлади. Бу визит иккала мамлакатнинг 10—12 йилга мўлжалланган кенг миқёси, узоқ муддатли ҳамкорлиги — иқтисодий алоқаларни ривожлантиришдаги ана шу сифат жиҳатидан янги босқич омили бўлди.

Республиканинг 29 йиллиги Ҳиндистон — Совет дўстлиги ҳаракатида ҳам муҳим палла бўлди. Бу ҳаракат тобора ривожланиб бормоқда. Шуни айтиш кифоя қиладики, Улуғ Октябрнинг 61 йиллигига ва Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган расмий дўстона визити куни беш йиллигига бағишланган Ҳиндистон — Совет дўстлиги ойлигида миллионлаб ҳиндлар, турли-туман маслакдаги сиёсий партиялар ва ташкилотлар иштирок этишди. Ҳиндистон—Совет маданият жамияти бўлимларининг сони 1978 йил давомида мамлакатда 1200 тадан 2000 тага етганлиги ҳам СССР билан дўстлик ҳаракати мустаҳкам оммавий негизга таянганлигидан далолат беради.

Ҳиндистоннинг миллий байрами куни иккала мамлакатимизнинг халқлари Совет—Ҳиндистон муносабатларининг яна бир мустаҳкам негизи — бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш муддаоси борлигини яна бир карра англамоқдалар. Совет Иттифоқи каби Ҳиндистон ҳам кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштиришни, қуролланиш пойгасини тўхтатишни, ядро урушининг олдини олишни, тўла ва батамом қуролсизланишга эришишни халқаро муносабатлар соҳасидаги энг зарур вазифа деб ҳисобламоқда.

Деҳлида қуёш чарақлаб турибди. Аёзли ва ёмғирли кунлар орқада қолди. Одамларга баҳор ҳавоси кулиб боқмоқда, 1979 йил кўклеми яқинлашмоқда. Янги кўклам иссиқ кунларнигина келтириб қолмай, 600 миллиондан ортиқ аҳолиси бўлган буюк мамлакат ҳаётининг ҳамма соҳаларида янгидан-янги муваффақиятлар ҳам бахш этишига ҳиндилар астойдил ишонмоқдалар. Шу кунларда совет кишилари Ер юзидаги барча тинчликсевар кучлар билан биргаликда буюк қардош халққа бундай дейдилар: Бахтиёр бўл, муваффақиятлар сенга ёр бўлсин, Ҳиндистон!

Б. ЧЕХОНИН.
[ТАСС мухбири].

Деҳли.

САВОДСИЗЛИККА ҚАРШИ ҲУЖУМ

ҚОБУЛ, 24 январь. (ТАСС). Афғонистонда саводсизликни тугатиш кампанияси кенг қулоч ёзди. Кейинги вақтлардагина мамлакатнинг фақат олти вилоятида 115 курс ташкил этилган бўлиб, буларда республиканинг тўрт мингдан кўпроқ граждани ўқиш ва ёзишни ўрганмоқда. Ялпи саводхонлик учун курашда Афғонистон халқ ёшлар ташкилотининг аъзолари фаол қатнашмоқдалар.

ҲАВФЛИ ЮКЛАР

БОНН, 24 январь. (ТАСС). 1977 йилда Германия Федератив Республикасидан Чили ҳарбий хунтасига танкка қарши отиладиган «Мамба» типидаги салкам 1900 та ракета етказиб берилди, деб хабар қилади «Штерн» ҳафталиги. Бу ерда Ғарбий Германия қуролини Чилига чиқариш расмий равишда тақиқланган бўлишига қарамай, «Мессершмитт—Бельков-Блом» (МББ) ҳарбий концерни бу ракеталарни чет эллардаги бир қанча воситачилар орқали қисмларга ажратилган ҳолда Сантьягога юбориб турган.

Ажал келтирувчи юкни ташиган авиакомпанияларнинг ҳужжатларида бу юк «саноат асбоб-ускуналарининг деталлари» деб қайд этилган, деб ёзади «Штерн».

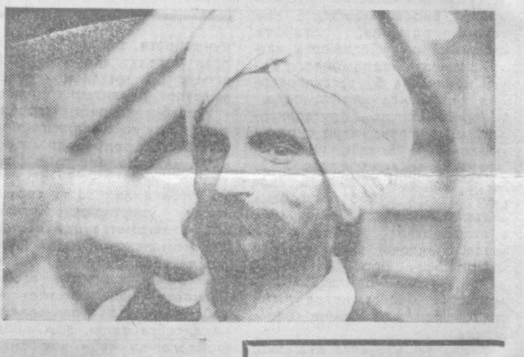

Ҳиндистон кўмир саноатининг ривожланишида СССР билан ҳамкорлик муҳим роль ўйнайди. Совет Иттифоқи ёрдамида Дургапур шаҳрида қурилган кон-шахта ускуналари заводи мамлакат учун асосий кон қазиб олиш техникасини етказиб бермоқда. Суратларда: кон-шахта ускуналари заводининг ишчиси ва заводнинг умумий кўриниши.

В. Дубиль ва **И. Зотин** фотолари,
ТАСС фотохроникаси.

ҚАТЪИЙ ҚОРАЛАНДИ

ПРАГА. Бу ерда жаҳон касаба союзлари федерациясининг Тунис меҳнаткашларининг ўз ажралмас ҳуқуқлари учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлаш ҳақидаги баёноти эълон қилинди. Жаҳон касаба союзлари федерацияси, дейилади ҳужжатда, Тунис маъмурларининг ҳаракатларини қатъийян қоралаб, касаба союз раҳбарларининг озод этилишини ва касаба союз активларига қарши жазо чораларининг тўхтатилишини талаб қилади.

ЭРОНДАГИ ВАЗИЯТ КЕСКИНЛАШМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 24 январь. (ТАСС). Эрон ҳукумати бугун мамлакатнинг ҳамма гражданлик аэропортларини номуайян вақтгача ёпиб қўйди. Ахборот агентликларининг таъкидлаб ёзишича, шу чорадан кузатилган мақсад оппозиция раҳбари оятулло Хумайнининг Эронга қайтиб келишига ҳалақит беришдан иборат, у 26 январь куни Теҳронга қайтиб келмоқчи.

Теҳрон халқаро аэропортининг биноси танклар билан қуршаб олинган, унинг атрофидаги ҳамма йўлларни қўшинлар тўсиб олган. Учиш-қўниш йўлкалари, авиация ангаралари зўр бериб қўриқланмоқда. Теҳрон радиоси бу районни армия ўзининг тўла контроллигига олганлигини маълум қилди. Ҳарбий-ҳаво кучлари қўмондонлиги вакилининг айтишича, ҳарбийлар Эроннинг биронта самолёти ҳам Теҳрон аэропортидан учишига ёки шу аэропортга қўнишига ижозат бермайдилар.

Бугун аэропорт яқинида маъмурларнинг хатти-ҳаракатларига қарши оммавий норозилик намойиши бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари армия соқчиларини дарҳол олиб кетишни ва аэропортни очиб қўйишни талаб қилдилар. Ҳарбийлар куч ишлатиб намойишчиларни ҳайдаб юбордилар.

Бугун Эрон пойтахтининг турли жойларида режим душманлари билан шоҳ тарафдорлари ўртасида шиддатли тўқнашувлар бўлди. Америка элчихонаси биноси ёнидаги тўқнашув айниқса шиддатли ўтди. Озчилик бўлиб қолган шохпарастлар гуруҳи элчихонага кириб яширинди. Кўчалардаги тўқнашувлар натижасида кўп киши яраланди.

Аммо Парижда Хумайнининг вакили ҳукуматнинг бундай чоралари оппозиция раҳбарининг Эронга қайтиб боришига ҳалақит бермаслигини айтди. Миллион-миллион эронилар уни кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқдалар. Бўлажак кутиб олиш маросимида қатнашиш учун ўн минглаб кишилар ҳар куни вилоятлардан пойтахтга келиб турибдилар.

Оппозициянинг таниқли арбоби Бозорган Теҳрондаги матбуот конференциясида гапириб, Хумайни қайтиб келиши биланоқ «Ислом революцион кенгаши»нинг состави эълон қилинади. Бу кенгаш муваққат ҳукуматни тузади, деди. Ҳукумат олдига таъсис мажлисини сайлашга зарур тайёргарлик ишлари ўтказиш вазифаси қўйилади. Таъсис мажлиси Эроннинг янги конституцияси масаласини муҳокама қилади.

Бозорган ҳозирги Бахтиёр ҳукуматини «ғайри қонуний ҳукумат» деб атади ва унинг қўлида ҳеч қандай реал ҳокимият йўқлигини таъкидлади. Армия Бахтиёр ҳукуматининг бирдан-бир таянчи бўлиб турибди, деди у.

Қуролли кучлар қўмондонлиги Хумайнининг Эронга қайтиб келиши арафасида оппозицияни чўчитиш учун навбатдаги ҳарбий намойишини ўтказди. Теҳрон яқинидаги Лавизон ҳарбий базасида Эрон армиясидаги энг сараланган ҳарбий қисм бўлмиш шоҳ гвардиясининг муаради бўлиб ўтди. Парадда оғир танклар, тўплар қатнашди. Тиш-тирноғигача қуролланган гвардиячилар шохпарастлик шиорларини бақириб айтдилар, ўзларининг урушқоқликларини зўр бериб таъкидладилар. Гвардия қўмондони журналистларга менинг қўшинларим шох учун «қон тўкишга тайёр бўлиб турибди» деди. ЮПИ мухбири гвардиячиларнинг парадини «иғвогарлик» деб таърифлади.

АП агентлиги Теҳрондаги «масъул ҳукумат арбобининг» «армия режимга қарши қаратилган ҳеч қандай ҳаракатга йўл қўймайди», деб огоҳлантирганлигини рўкач қилмоқда. Башарти шундай ҳаракат қилингудек бўлса, унинг қатнашчилари «қора қон қақшатилади», деди пўписа қилиб ўша вакил. Эроннинг АҚШдаги собиқ элчиси, шоҳнинг энг яқин кишиларидан бири Зоҳидий ҳам Бахтиёр ҳукумати ағдарилган тақдирда мамлакатда ҳарбий тўнтариш қилиниши мумкинлигини таъкидлади.

Шу муносабат билан Париждаги «Юманите» газетаси: «армиянинг ҳаракатлари кўп жиҳатдан Қўшма Штатларга боғлиқ бўлади», деб ёзади. «Бутун Эрон халқи диктатурани рад этса ҳам, аммо АҚШнинг аралашуви тўхтамаяпти, оятулло Хумайни эса МРБнинг ролидан ташвишланаётганини изҳор этмоқда», деб уқтиради газета.

Хумайни ёрдамчиларидан бири Қутбзоданинг айтишича, оппозиция қўлида Қўшма Штатлар Эронда исён тайёрлаётганидан дарак берувчи маълумотлар бор. Хумайнининг ўзи бугун Теҳронда эълон қилинган суҳбатида башарти армия тўнтариш қилишга уринадиган бўлса, халқ қўлига қурол олиб қаршилик қилади, деб огоҳлантирди. ЮПИ агентлигининг хабар қилишича, у Қўшма Штатларнинг Эрон халқига қарши фитнаси амалга оширилишига ҳалақит бериш учун Эронга қайтиб бормоқчи эканлигини Парижда айтган.

РАБОТ, 24 январь. (ТАСС). Работ университетида ўз мамлакатидан қочган Эрон шоҳининг Марокашга келишига қарши кўп кишилик норозилик намойиши бўлиб ўтди.

Касабланка университетида ҳам шунга ўхшаш намойиш ўтказилди.

ПАРИЖ, 24 январь. (ТАСС). Неча ўнлаб эронлик студентлар Эроннинг Франциядаги элчихонасини ишғол қилиб, шоҳнинг тахтдан воз кечишини, Бахтиёр ҳукумтаининг истеъфо беришини ва империалистларнинг Эрон ички ишларига аралашуви тўхтатилишини талаб қилдилар.

Элчихона ходимлари студентларнинг талабларини қўллаб-қувватладилар.

ТОКИО, 24 январь. (ТАСС). «Токио симбун» газетасининг мухбири Теҳрондан хабар қилади: Япониянинг Эрондаги элчихонаси шу мамлакатда яшаб турган япон гражданларига дарҳол ўз юртига қайтиб кетишни тавсия этди. Газетанинг фикрича, Японияда Эрондаги сиёсий ва ҳарбий вазият бундан ҳам кескинлашиш хусусидаги хавфсираш кучайиб бораётганлиги учун шундай қарорга келинган.

Кўпгина ғарб мамлакатларининг гражданлари Эрондан шошилинч равишда кўчириб кетилмоқда. Бугун инглиз ҳарбий-транспорт самолётлари Ахваз районидаги нефть конларида ишлаб турган инглиз ва америкаликларнинг навбатдаги группасини Эрондан Бахрайнга олиб кетди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1978 ЙИЛ ИЮЛЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

КПСС Марказий Комитети халқнинг турмуш даражасини бундан кейин янада оширишни таъминлаш мақсадида қишлоқ хўжалигини, айниқса унинг асосий тармоқларидан бири бўлган чорвачиликни ҳар томонлама ривожлантиришни биринчи галдаги вазифа қилиб қўйиш билан бирга бу борада амалий чоралар кўрмоқда. Чорвачиликни интенсив ривожлантириш имконини берувчи барча омиллар батафсил таҳлил қилиниб, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш юзасидан комплекс чоралар ишлаб чиқилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорларида чорвачиликда янги юксалишга эришиш бутун партиянинг, барча колхоз ва совхоз раҳбарларининг, ҳамма қишлоқ меҳнаткашларининг муштарак вазифалари эканлиги, бу ишга янада жиддийроқ киришиш лозимлиги уқтирилган. Ҳамма ерда мумкин қадар тезроқ чорва моллари туёғини ва паррандалар сонини кўпайтириш, улар маҳсулдорлигини оширишга эришиш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XI пленуми республика чорвадорлари олдига конкрет вазифалар қўйди. Чорвачиликни замонавий, юксак самарали тармоққа айлантириш учун саноат негизига кўчиришни тезлаштириш, хўжаликлараро кооперация ва аграр-саноат интеграцияси негизида ихтисослаштириш ва концентрациялаш суръатларини жадаллаштириш зарур.

«Чорвачиликдан исталган ҳамма нарса — гўшт, сут ва бошқа маҳсулотларни кўплаб етиштириш — уларнинг ҳаммаси оқибат натижада озуқанинг етарли бўлишига, хилма-хил ва юқори сифатли озуқа бисёр бўлишига боғлиқ», деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг раиси ўртоқ Л. И. Брежнев партия Марказий Комитети июль (1978 йил) Пленумида сўзлаган нутқида. Шу мақсадларда далаларда озуқа етиштиришни, озуқа экинларига ўғит солишни кўпайтириш, озуқани молга беришга тайёрлашда илғор технологияни жорий этиш тадбирлари белгиланди.

Биз илғор чорвадорларимиз эришаётган ютуқлар, уларнинг ибратли тажрибалари ва жойларда йўл қўйилаётган нуқсонларни кенг ёритиш учун бундан буён ҳар ойда «ЧОРВАДОР» саҳифаси бериб боришни мақсад қилиб қўйдик.

ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТ

Бўзай массивига жойлашган Охунбобоев номли совхоз чорвадорлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленуми қарорларини бажара бориб, дастлабки муваффақиятни қўлга киритдилар. Улар давлатга 60 ўрнига 70 тонна гўшт топшириб, биринчи квартал планини ошириб адо этдилар. Топширилган ҳар бир қўйнинг ўртача семизлиги 51 килограммни ташкил этди.

Чорвадорлар шу кунларда чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш учун курашмоқдалар. Мавжуд ем-хашаклар қўраларга яқин жойларга ташиб келтирилган. Чўпонлар иссиқ кийим билан таъминланган.

Совхоз чорвадорлари беш йилликнинг тўртинчи йилида давлатга 550 тонна гўшт, 87 тонна жун топширишга қарор қилишган. Шунингдек, ҳар 100 бош совлиқдан 110 тадан қўзи олиш, улар сонини жами 18 минг бошга етказишга сўз беришган. Илғор чўпонлардан Қ. Сарсонбеков, М. Одамбеков, М. Адеевлар ҳар 100 бош она қўйдан 138—140 бошдан соғлом қўзи олишга аҳд қилдилар. Ҳозир хўжаликнинг барча бўлим ва отарларида қўзилатиш мавсумига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

А. ХАТАМОВ,
Калинин районн.

ҚИШЛОВ—СИНОВ

ЎТГАН юбилей йили чорвадорларимиз учун ғалабали йил бўлди. КПСС Марказий Комитети июль ва ноябрь Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга оширишда ҳормай-толмай меҳнат қилган коллективимиз чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришга эришдилар. Давлатга 705 тонна гўшт, 140500 дона тухум, қарийб 6 тонна жун сотилиб, зарбдор йил планлари анча ортиғи билан адо этилди.

Чорвадорларимиз соғин сигирлар маҳсулдорлигини оширишда илғорлар тажрибасидан кенг фойдаланиб, ҳамда озуқа рационларини яхшилаб қувончли натижага эришдилар. Биз ўтган йили давлатга 1200 тонна серқаймоқ сут сотишга эришдик. Бу соҳадаги халқ хўжалик плани 107 процент қилиб бажарилди. Ҳар бир соғин сигир ҳисобига 4250 килограммдан сут топширилди. Шундай қилиб, бир йилнинг ўзида сут топшириш 100 тоннага кўпайди.

Шуниси қувончлики, кўп йиллардан бери қолоқ бўлиб келган Фрунзе номли колхоз ўтган йили бизнинг хўжалик билан қўшилгач, у ерда ҳам илғор чорвадорлар юзага чиқди. Жумладан, Қурбонгул Утабекова билан Ўрингул Нишонбоевалар ўз боқимларидаги сигирлардан пландаги 3800 килограмм ўрнига 4200—4300 килограммга етказиб сут соғиб олишди ва биринчи марта шундай юқори натижага эришдилар.

Бизда машҳур сут соғувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мунаввар Исоқова изидан бораётган пешқадам сут соғувчилар ҳам йил сайин кўпайиб бормоқда. Ана шулардан бири Жамила Асхўжаевадир. У 25 бош сигирнинг ҳар биридан 6000 килограммдан сут соғиб олишга сўз берган эди. Амалда эса 6100 килограммдан ошириб сут соғиб олиб социалистик мажбуриятини анча ортиғи билан адо этди. М. Отахўжаева, У. Улхўжаева, Қ. Абдураҳмонова сингари сут соғувчилар ҳам илғорлар тажрибасидан ўрнак олиб, ҳар бир сигирдан соғиб олинган сутни 5 минг килограммданга етказишга муваффақ бўлишди.

Биз бу йил чорва қишловини намунали ўтказиш учун ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрдик. Ёз бўйи етарли миқдорда сифатли озуқа жамғаришга ҳаракат қилинди. Натижада 2 минг тонна сенаж, 1160 тонна беда пичани, 128 тонна ўт уни, 6586 тонна силос ва кўплаб хашаки лавлаги тайёрлаб қўйилди. Чорва қишлови давомида озуқа танқислиги сезилмай, моллар махсус рационга мувофиқ боқилаётгани туфайли қиш ойларида ҳам сут соғиб олиш камайгани йўқ.

Чорвадорларимиз зарбдор йилда эришилган муваффақиятларни яна ҳам мустаҳкамлаш, бу йил чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Озуқа тайёрлайдиган махсус цех тўхтовсиз ишлаб турибди. Ҳамма турдаги дағал хашакларни аввал майдалаб, сўнгра буғлаб, хушхўрлиги ошириб молларга берилаётир. Катта меҳнат эвазига жамғарилган озуқа запасининг бирор грамминнинг нобуд бўлишига йўл қўймаяпмиз.

Сафар ЭРМАКБОЕВ,
Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг бош зоотехниги.

ДАРОМАД МАНБАИ

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган XI пленумида пахтачилик билан бир қаторда чорвачиликни ривожлантиришда ҳам ижобий силжишларга эришилгани қайд этилди. Жуда кўп хўжаликлар қатори бизнинг колхоз чорвадорлари ўнинчи беш йилликнинг зарбдор учинчи йилини салмоқли ютуқлар билан якунладилар.

Яқин пайтларгача колхозимиз чорвачиликдан йилига 70—80 минг сўм зарар кўрар, хўжаликнинг бошқа соҳаларидан, айниқса, пахтачиликдан олинадиган фойданинг бир қисми шу зарарни қоплаш учун сарфланарди.

Колхоз правлениеси кейинги йилларда партия ва ҳукумат қарорларига амал қилиб чорвачиликни ривожлантиришга, бу соҳани қолоқликдан чиқариш ва фойда келтирадиган соҳага айлантиришга алоҳида эътибор бера бошлади. Энг аввало, сигирлар зотини яхшилашга киришилди. Сўнгра молхоналарни тозалаш, молларни суғориш, озуқа келтириш ва тарқатиш ишлари механизмлар ёрдами билан бажариладиган бўлди. Чорвадорлар оғир қўл меҳнатидан озод бўлдилар. Шунингдек, фермада ишловчи кадрлар сараланди. Уларнинг иш ва маданий-маиший шароити яхшиланди. Чорвадорлар ўртасида оммавий-ташкилий ва сиёсий ишлар, ўзаро социалистик мусобақа кучайтирилди. Шу ва шу каби амалга оширилган бир қатор тадбирлар ижобий натижа бера бошлади.

Айниқса, ўнинчи беш йилликнинг зарбдор учинчи йилида қўлга киритилган ютуқлар қувончли бўлди. Планда белгиланган 488 тонна ўрнига 511 тонна сут етиштирилди. Давлатга 408,1 тонна сут, 54,8 тонна гўшт топширилиб, план ортиғи билан адо этилди. Ҳар сигирдан ўрта ҳисобда 2800 ўрнига 3150 килограммдан сут соғиб олинди. Илғор сут соғувчиларимиздан Робия Салимжонова фидокорона меҳнат қилиб, сигирлар маҳсулдорлигини 4756 килограммга етказди ва колхозимизда энг юқори кўрсаткичга эришиб, социалистик мусобақа ғолиби бўлди. Унинг мусобақадоши Мавлуда Абдурасулованинг ҳар сигирдан соғиб олган сути 4086 килограммданга тўғри келди. Турсун Комилова, Карима Норқўзиева сингари сут соғувчиларимиз ҳам ҳар бош сигирдан 3600, салкам 4 минг килограммдан сут соғиб олиб, яхши натижага эришдилар.

Ҳали фермамизда зотли сигирлар сони етарли даражада эмас. Шунинг учун янги туғилган зотли бузоқлардан 27 тасини зотли сигирлар етиштиришга ихтисослашган Навоий номли колхоз фермасига топширдик. Ўзимизда Эстониядан келтирилган зотли бузоқлардан 50 таси боқиляпти. Яқин вақт ичида улар сутга киради.

Сигирлар зотини яхшилаш билан бирга озуқа базасининг мустаҳкамланиб бораётгани ҳам юксалиш омили бўлмоқда. 1978 йилда чорва қишлови учун 1482 тонна ўрнига 2183 тонна силос, 442 тонна ўрнига 1913 тонна сенаж бостирилди, 600 тонна беда, 444 тонна табиий пичан, 157 тонна ўрнига 583 тонна хашаки лавлаги тайёрланди.

Шу кунларда 1978 хўжалик йилининг якуни чиқариляпти. Эришилган ютуқлар, йўл қўйилган камчиликлар аниқланмоқда. Шу жумладан чорвачилик соҳасидаги ишларга хулоса ясалмоқда. Умуман, чорвачиликда хўжалигимиз 25716 сўм соф фойда олди. Сутчиликнинг ўзидан олинган соф фойда 10650 сўмга етди. Кўриниб турибдики, хўжалигимизда чорвачилик рентабелли соҳага айланди.

Юксалиш йўлидан бориб қўлга киритилаётган дастлабки ютуқлар чорвадорларимизнинг меҳнат активлигини ошириб, янада юксак марралар сари ундамоқда. Улар 1979 йилда ҳар бош сигирдан ўрта ҳисобда 3200 килограммдан сут соғиб олишга қатъий қарор қилдилар. Зиммага олинган бу юксак социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун ўзаро меҳнат беллашуви кенг авж олдириб юборилди. Жамғарилган мўл озуқа запаси молларга аниқ рацион асосида берилиб, соғин сигирлар маҳсулдорлигининг пасайишига йўл қўйилмаётир.

Маҳмуд САНГИНОВ,
Чиноз районидаги К. Маркс номли колхоз ферма мудири.

КОМПЛЕКС ЯНГИ-Ю, ИШЛАР ЭСКИЧА

...МАРКАЗДАН чорвачилик комплексигача бўлган йўл анча олис, тахминан 10—12 километр. Енгил машина паст-баланд йўлдан дадил илдамлаб бормоқда. Йўлда хўжалик раҳбарларининг чорва қишловига қандай тайёргарлик кўрилганлиги ҳақидаги гапларни мушоҳада қиламиз. Қишнинг совуқ кунлари бошланмасданоқ, хўжаликдаги барча қорамоллар янги замонавий биноларга олиб ўтилди. Қишловни соз ва беталофат ўтказишни таъминлаш мақсадида етарли миқдорда ем-хашак жамғарилди. 720 тонна илдиз мевали озуқа, 1140 тонна силос, 2668 тонна хашак, 21890 тонна сенаж, 684 тонна ўт уни эндиликда аниқ рацион асосида сарфланаётир. Кўриниб турибдики, озуқа мўл, қишловни қийинчиликсиз ўтказиш мумкин.

Узоқдан чорва моллари учун қурилган комплекс кўзга ташланади. Муҳташам бинолар чўл ичкарисида қурилганлиги учунми, янада салобатлироқ ва кўркамроқ кўринади, кишига.

— Комплексни ишга туширганимизга ҳали кўп вақт бўлгани йўқ,— дея изоҳ беради совхоз партия ташкилотининг секретари Қўчқор Аҳмедов.— 400 бош соғин сигирга мўлжалланган бу иншоотни қуришга 1 миллион 200 минг сўмдан кўпроқ маблағ сарфладик.

Келтирилган мисоллар Бекобод районидаги Ойбек номли совхозда чорвачиликни ривожлантиришга жиддий аҳамият берилаётганлигини кўрсатади. Ўтган йилги натижалар ҳам қисман бу фикрни тасдиқлаяпти: хўжаликда давлатга сут сотиш плани 102,6 процент, тухум сотиш плани эса 118 процентга адо этилди.

Бир қарашда хўжаликда чорвачиликни ривожлантириш тўғри йўлга қўйилгандек, туюлади. Лекин. ҳали моллар маҳсулдорлигини ошириш, уларни зотини яхшилаш каби қатор муаммоларни ҳал қилиш керак.

Комплекс янги ишга туширилганлиги учун бўлса керак, ҳали у тўла жиҳозланмаган. Чорвадорлар дам оладиган ва овқатланадиган хоналар ҳам шип-шийдон.

Албатта, янги хўжаликнинг ўзига хос қийинчиликлари, ташвишлари бўлади. Чорвадорлар дастлабки кунлардаёқ, бир қатор қийинчиликларга дуч келдиларки, бу ҳол янги қурилган иншоотни тўла қувват билан ишга тушириб юборишга тўсқинлик қилди. Масалан, Тошкентдаги 2-ремонт қурилиш бошқармаси пала-партишликка йўл қўйиб қурилиш ишларини ниҳоясига етказмади.

— Қурувчилар айрим участкалардаги ишларни «Биздан кетгунча, эгасига етгунча» қабилида бажарганлар. Жумладан, ҳали бир ой бўлмасданоқ, молхоналарнинг айрим жойларида пойдеворлар чўка бошлади. Баъзи участкаларга трубалар лойиҳада белгиланган катталикда қўйилмаган. Натижада молларни сув билан тўла таъминлаш имконияти бўлмаётир. Бунинг устига трубалардан сув оқиб, молхона ўрдакхонага айланмоқда. Чорвадорлар дам оладиган хоналар ҳам аянчли аҳволда. Эшиклари қурилмаган, душ канализация ишламайди,—дейди комплекс бошлиғи Н. Бобомуродов.

Сабаблар объектив. Биз қурувчиларни оқламоқчи эмасмиз. Лекин, шу кунгача комплексдан тўла фойдаланилмаётган экан у фақатгина қурувчиларнинггина айби эмас.

...Комплекс иншоотлари билан танишишни давом эттирамиз. Ҳамроҳлар ем-хашак цехи ва унинг афзалликлари ҳақида сўзлаб беришди.

Бир томондан хашак, иккинчи томонда эса озуқабоп лавлаги майдаланиб, ем билан аралаштирилади. Аралашма юқори босим остида буғлатилиб, тўйимли озуқа тайёрланади. Нушхўртсиз озуқа соғин сигирлар маҳсулдорлигини оширишда муҳим омил саналади. Энг муҳими, ем-хашак цехининг юқори қувватлилиги. У қисқа муддат ичида мавжуд қорамолларни тўйимли озуқа билан таминлай олади.

Қайд қилиб ўтганимиздек, хўжаликда етарли миқдорда ем-хашак ҳам, тўла қувват билан ишлайдиган ем-хашак цехи ҳам мавжуд. Нима учундир ундан фойдаланилмайди. Сабаби оддий: шу кунгача комплекс мутахассис кадрлар билан таъминланмаган.

Ем-хашак цехининг ишламаслиги сабабли кўплаб озуқа исроф бўлаётир. Айни пайтда берилаётган озуқанинг тўйимлилик даражаси паст. Натижада моллар маҳсулдорлиги кескин камайиб кетган. Ҳар бир сигирдан кунига аранг беш килограмм га етар-етмас сут соғиб олинмоқда. Бунинг устига сомон-хашак нушхўртлари кўпайиб

ЯНГИ комплексда моллар ана шундай «яйратиладн».
Н. Иброҳимов чизган расм.

кетиб, молхонадаги тозалагич асбобларнинг ишини қийинлаштириб қўймоқда.

Қишнинг мана шу совуқ кунларида комплексдаги иситиш системасининг ишлатилмаётганлиги ҳам ачинарлидир. Чунки, совхоз раҳбарлари комплексни ёқилғи билан таъминламаганлар. Бунинг устига трубалар жўмраксиз.

Табиийки, янги комплекс техниканинг сўнгги ютуқлари— замонавий, юқори иш унумли сут соғиш аппаратлари билан жиҳозланган. Лойиҳада белгиланишича аппарат ёрдамида соғиб олинган сут вакуумли махсус трубалар ёрдамида марказлаштирилган цистерналарга оқиб тушади. Махсус асбоблар ҳар бир корпусда соғилган сут миқдорини аниқ ҳисоблайди. Бу хилдаги машиналарнинг қўлланилиши меҳнат унумдорлигини бир мунча оширади, маҳсулот сифатини яхшилайди, исрофгарчиликка чек қўяди. Шундай бўлса-да, сут соғувчилар ҳанузгача янги комплексда эскича иш усулини қўллашмоқда.

— Нима учун сут соғиш машиналаридан фойдаланилмайди?— сўраймиз бригада бошлиғи Қ. Жўрабековдан.

— Чунки соғин сигирлар сони кам бўлгани учун вакуумли аппаратлардан фойдаланиш имконияти бўлмаётир.

Дарҳақиқат, 400 бош соғин сигирга мўлжалланган комплексда бор-йўғи 265 бош говмуш боқилмоқда. Сут соғишнинг замонавий усулларидан фойдаланмасликка бу бахона бўла олмайди. Хўжалик маъмурияти комплексда ишлай оладиган юқори малакали операторларни тайёрлашга жиддий эътибор бериши керак. Ваҳоланки, бу соҳада бирор иш қилинганича йўқ.

Ҳисоб-китоб ишларини тўғри йўлга қўйиш, қўлга киритилаётган натижалар билан ҳар бир чорвадорни ўз вақтида таништириб бориш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Бригада бошлиғи Қ. Жўрабековнинг таъкидлашича, хўжаликда говмушлардан бузоқ олиш плани аллақачоноқ ошиғи билан бажарилган. Аниқ маълумотларга мурожаат қилинганида бу аксинча бўлиб чиқди. Ўтган йили хўжалик бўйича планда белгиланган 340 та ўрнига 309 бош бузоқ олинди, холос.

Давлат планининг бажарилмай қолишининг асосий сабабларидан бири подадаги сигирлар бош сонининг камайиб кетганлигидир. Ҳозирги кунда совхозда соғин сигирлар сони планда кўзда тутилганидан 35 та кам. Шунингдек, совхозда ўтган йили давлатга гўшт сотиш плани ҳам бажарилмай қолди. Мана шу сабабларга кўра областимизнинг қатор хўжаликлари чорвадан соф даромад олаётган бир пайтда совхозда йил сайин чорвачиликдан катта зарар кўрмоқдалар. Ҳолбуки, совхозда чорвачиликни жадал ривожлантириш учун тўла шарт-шароитлар мавжуд. Ҳамма гап фойдаланилмаётган имкониятларни тезлик билан ишга солиб юборишда қолган.

Бизнингча, совхоз маъмурияти, партия ташкилоти биринчи навбатда чорвадорлар меҳнатини тўғри ташкил қила билиши, уларнинг юксак унум билан ишлашлари учун етарли шарт-шароитлар яратиб беришлари зарур. Кадрлар малакасини ошириш, илғорлар иш тажрибасини кенг оммалаштириш, чорвадорлар ўртасида социалистик мусобақанинг ошкоралигини ва таъсирчанлигини таъминлаш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Хўжаликда ўзларининг ҳалол меҳнатлари билан эл-юрт олқишига сазовор бўлаётганлар анчагина. Сут соғувчилардан Люба Амезова, Нина Ботировалар ўтган йили боқимларидаги ҳар бир сигирдан 3300—3600 килограммдан сут соғиб олдилар. Улар айни кунларда ҳам ҳамкасблари орасида пешқадамлик қилиб, юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Подадаги сигирлар зотини яхшилаш, ҳозирда мавжуд бўлган жайдари зотли сигирларни маҳсулдор қора-ола зотли говмушлар билан алмаштириш, қолаверса, комплекснинг лойиҳада белгиланган қувват билан ишлашини таъминлаш ҳам хўжалик раҳбарларининг шу кунги энг муҳим вазифасидир. Шундагина чорва моллари маҳсулдорлигини ошириш, уни рентабелли соҳага айлантириш мумкин.

Р. ШЕРАЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЯЙЛОВ БАҲОДИРЛАРИ

ЯНГИ ЙИЛ жуда қулай бошланди. Чилла анча иссиқ келди. Адрларда, Қурама тоғларининг ён бағрииларида кўм-кўк майсалар бўй чўзиб қолди. Қўй-қўзиларга қўшимча озуқа кўпайди. Чўпонларимиз ҳар куни қуёш чиқмасдан қўйларини ўтлоққа ҳайдаб, қош қорайгунгача яйратиб боқадилар. Кейин қўраларга келтириб қўшимча озуқа беришади.

Ишни бундай ташкил этилиши қўйларни қишловдан семиз, бақувват ва соғлом олиб чиқишнинг муҳим омилларидан биридир. Бригадамизда ўнта отар бор. Улар табиий қулай, бир-биридан серўт ерларга жойлашган бўлиб, жами 5550 бош қўй боқиляпти.

Йигирма нафар тажрибали чўпонларимизнинг қатъий қарори асосида биз қўйчиликни янада ривожлантириш, гўшт, жун етиштиришни кўпайтириш режаларини тузмоқдамиз. Жумладан, бу йилги асосий мақсадимиз ҳар юз бош совлиқдан 110 бошдан қўзи, 2,5 килограммдан майин жун қирқиб олишдир.

Бу юксак социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун бизда барча шарт-шароитлар мавжуддир. Чўпонларимиз чорва қишловини намунали ўтказиш учун барча чораларни кўришяпти. Бунда улар ўтган йил тажрибасига суянмоқдалар. Шуни қувонч билан айтиш керакки, ўтган йили қўйимиз қўзилар ҳисобига анча кўпайди. Она совлиқлардан 2500 ўрнига 2800 бош қўзи олинди. Давлатга 10 тонна жун етказиб берилди. Тажрибали чўпон Маъмур Абдиқуловнинг хизматлари, айниқса катта бўлди. Унинг отаридаги совлиқларининг кўплари эгизак туғди. Пландаги 428 ўрнига 510 бош соғлом қўзи олинди. Уларни намунали парвариш қилиб, нобуд бўлишига йўл қўймади ва қўзиларни семиртириш ҳисобига гўштни 15 тоннага кўпайтирди. Жун қирқиб олишда ҳам яхши натижаларга эришди. 855 килограмм ўрнига 1088 килограмм жун топширди.

Илғор чўпонларимиз меҳнатларига яраша ҳақ олмоқдалар. Масалан, М. Абдиқуловнинг йиллик даромади 4358 сўмга етиб, ойлик иш ҳақи 220 сўмданга тўғри келаётир. Чўпон Эргаш Ҳусанов ўғли Юсуфалини ўз касбига ўргатиб, янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқда. Ота-бола кечакундуз биргаликда ишлаб, отардаги қўйларни серўт яйловларга ҳайдаб, этига-эт қўшмоқдалар. Шариф Ҳусанов, Сувон Ҳамроев каби чўпонларимиз ҳам бир-бирлари билан мусобақалашиб, меҳнат қилиб, ой сайин яхши даромад олмоқдалар.

Совхозимиз дирекцияси, партия ташкилоти чўпонларга ғамхўрлик қилишни ҳар тарафлама кучайтирмоқда. Улар учун барча шароитлар яратиб беріляпти. Айниқса, кейинги пайтда чўпонлар учун янги турар жой бинолари қуриш кенг авж олиб кетди.

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль, ноябрь Пленумлари қарорларида чорвачиликни кескин ривожлантириш, аҳолининг гўштга бўлган талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондириш зарурлиги алоҳида таъкидланган. Чўпонларимиз партия ва ҳукуматимиз кўрсатаётган доимий ғамхўрликларга амалий иш билан жавоб бериш учун чорва қишловини муваффақиятли ўтказишга ҳаракат қилмоқдалар.

Бўта БОИРОВ,
Оҳангарон районидаги Ворошилов номли совхоз қўйчилик бригадасининг бошлиғи.

БЎСТОНЛИҚ районидаги Фрунзе номли колхозда яқинда қуриб ишга туширилган товуқчилик фермасида 3 мингдан ошиқ парранда боқилаётир. Йил охиригача улар сони 5 мингтага етказилади. Суратда: ферманинг умумий кўриниши; товуқбоқарлар У. Кенжабоев ва С. Кенжабоевалар паррандаларни озиқлантиришяпти.

И. Портнов фотолари.

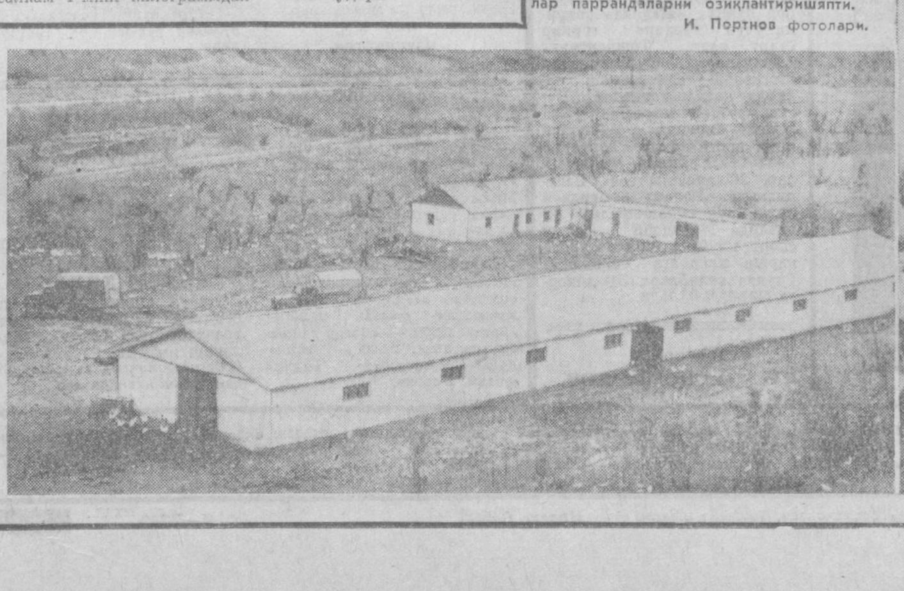

МЕХАНИЗАЦИЯ ВА МАҲСУЛДОРЛИК

ТАЯНЧ тажриба хўжалигимизнинг ҳар бир аъзоси ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилини янгича ғайрат-шижоат билан бошлаб юбордилар. Мақсадимиз эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш, чорвачиликка илғор фан-техника ютуқларини кенг жорий қилиб, моллар маҳсулдорлигини янада оширишдан иборат.

Ўтган йили қувончли натижаларни қўлга киритдик. Хўжалигимизда соғин сигирлар бош сони, сут етиштириш бир мунча кўпайди, маҳсулот таннархи арзонлашди. Моллар наслини яхшилаш, мустаҳкам озуқа базаси яратиш, чорвачиликка замонавий технологияни жорий этиш учун кўп иш қилинди.

Машинада сут соғувчи операторлар тайёрлаш борасида ҳам катта ишлар қилинди. Жумладан ўтган йили хўжалигимиз базасида ташкил этилган илғор тажриба мактабини 200 нафар соғувчи битириб чиқди. Улар айни кунларда фақатгина республикамиз областларидагина эмас, қардош республикаларда ҳам самарали меҳнат қилишмоқда.

Хўжалигимизнинг ҳар бир аъзоси янги йилда зиммаларига юксак социалистик мажбурият олиб, шу кунларда мажбуриятга яраша меҳнат қилишмоқда. Мен бу йил боқимимдаги говмишлар бош сонини яна учтага кўпайтириб, 178 бошга етказмоқчиман, улардан 823 тонна сут соғиб оламан. Ҳар бир сигирнинг маҳсулдорлиги эса 4630 килограммга етказилади. Агар ўтган йили 1 центнер сутнинг таннархи 14 сўм 50 тийинга тўғри келган бўлса, бу йил унинг қиймати яна 10 тийинга арзонлаштирилади.

А. ЧУДНАЯ,
«Красний водопад» таянч тажриба хўжалигининг сут соғувчи оператори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати.

ДИЙДОР

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

Соч-соқолларига оқ оралаган нуроний чеҳрали икки отахон бир олам қувонч билан бир-бирларини бағрига босишди. Уларнинг юз-кўзлари ҳаяжон ва севинчдан порлаб турибди. Ахир қувонмай бўладими, ҳозирги фаровон турмушимиз йўлида курашган бу икки кекса ярим асрдан сўнг дийдор кўришишди.

50 йил айтишгагина осон. Бу давр ичида мамлакатимиз не-не қийинчиликларни бошидан кечирди. Эндигина қад ростлаётган Ватанимизга ички ва ташқи душманларнинг ҳужумлари, вайрон бўлган халқ хўжалигини тиклаш учун озмунча машаққатлар чекилмади, дейсизми. Қишлоқларда коллективлаштириш ва аҳоли саводсизлигини тугатиш учун ҳам жуда кўп куч-ғайрат сарфланди. Иккала отахонни мориф учун бўлган ана шу кураш дўстлаштирган эди...

Тошкентлик Соқижон Тоҳировни 17 ёшида Бекобод районига ўқитувчилик қилиш учун йўллашди. Район халқ маорифининг мудири уни илиқ қарши олди: — Ҳозирги даврда сизнинг ёшингиз айни қадамидан ўт чақнайдиган комсомол ёши санзлади. Шунинг учун ҳам сизни энг масъулиятли участкага — «Парчаюз» қишлоғига юборамиз. Ҳайр, муваффақият тилайман...

...1978 йил апрель ойининг бошларида Бекобод районидаги 3-«Далварзин» қишлоқ советига бир хат келди. Конверт устига «Қишлоқ советининг раиси, ёки котибига» деб ёзилган эди. Хат автори бундан 49 йил муқаддам бир неча йил шу ерларда ўқитувчилик қилгани ҳақида ёзиб, бирга ишлаган сафдошларининг номларини келтирган ҳамда уларнинг кейинги ҳаёти ҳақида маълумот беришларини сўраган эди. Мактуб дарҳол қишлоқ кексаларига ўқиб эшиттирилди. Маълум бўлишича кекса педагог Исмоил Ҳожибоев ва қишлоқ Советининг собиқ секретари Маҳмуд Иброҳимовлар хат автори Соқижон Тоҳиров билан бирга ишлашган экан.

Кўпчиликнинг маслаҳати билан Соқижон отага жавоб хати ёзилди ва ҳурматли отахон ҳозир А. Мавлонов номи билан аталаётган совхозга таклиф этилди. Тезда Соқижон ота ўз рафиқаси билан совхоз меҳнат аҳлининг меҳмони бўлди. Шу тариқа икки дўст, ҳамкасб — Соқижон ва Исмоил оталар дийдор кўришишди. Улар узоқ ўтмишни ҳаяжон билан анчагина эслашди. Мамлакатимизда маданий революцияни амалга ошириш ва коллективлаштиришда иштирок этган отахонларнинг ибратли суҳбатини мириқиб тингладик.

—Мен ҳам ўз педагогик фаолиятимни Соқижон келган йили бошлаган эдим, — дея ҳикоя қилади Исмоил ота. — Кундуз кунлари 1—4-синфларни ўқитсак, кечалари ёш-яланглapни тўплаб ҳарф ўргатар эдик. Кейинчалик биргаликда коллективлаштириш ишларида қатнашдик. 1930 йилга келиб ҳозирги қишлоқ Советимиз территориясида учта колхоз — «Янги қишлоқ», «Социализм» ва Карл Маркс номли колхозлар ташкил этдик. Қишлоғимизнинг зиёлилари ҳам бу ишда актив қатнашдилар. Жумладан Соқижон ўша пайтларда правление секретарлигида ҳам ишлаган эди.

— Колхозга кирувчиларни рўйхатга олиш, умумий йиғилишларимизда коллектив тузумнинг афзалликларини қизғин тушунтириш ишлари нақадар қийин бўлмасин ўша даврни эслаш кишида аллақандай ғурур ва ифтихор уйғотади, — дейди Соқижон ота. — Ҳамма ёқ бийдай чўл эди. Ҳар жой ҳар жойда 4—5 тадан уй бор эди холос. Қишлоқларни йириклаштириш, бирлаштириш ўша пайтларда бошланган эди. Янги «Парчаюз» билан эски «Парчаюз» бирлашган йили ҳашар йўли билан мактаб қурган эдик...

Отахонлар янги ҳаётни пропаганда қилиш, саводсизликни тугатиш ишларига бош-қош бўлишди. Ободончиликка ҳам катта ҳисса қўшдилар. Ҳозирги кунда ўша даврда экилган «Далварзин» канали қирғоғидаги толлар ҳанузгача кўкариб турибди.

Айни кунларда Исмоил ота Ҳожибоев кексалик гаштини сурмоқда. Соқижон ота эса пойтахтимиздаги 367 киоскада меҳнат қилаяпти. Унинг узоқ йиллар давомидаги самарали меҳнатлари партия-ҳукуматимиз томонидан муносиб баҳоланган. Кўксида «Улуғ Ватан уруши йилларидаги шавкатли меҳнати учун», «Социалистик мусобақа ғолиби» ва бошқа бир қатор нишонлар порлаб турибди. 1939 йилдан 1975 йилгача эса у Октябрь районидаги Учқун маҳалла комитетига раислик қилди. Дўстлик ва кўнгил ришталари 50 йилдан сўнг қайтадан уланди. Бу ҳаёт тақозоси, совет турмуш тарзининг беқиёс афзаллиги, кишиларнинг бир-бирларига бўлган чексиз муҳаббати ифодасидир.

Р. ЭСОНОВ,
К. МАВЛОНОВ.

1979 ЙИЛ — ХАЛҚАРО БОЛАЛАР ЙИЛИ. Тошкент гўшт комбинати қошидаги болалар боғчасида кичкинтойларнинг соғлом ва ҳар томонлама гармоник ўсишлари учун мавжуд шарт-шароитлар яратилган. Болалар бу ерда турли хил қизиқарли машғулотларга жалб қилинади. Шунинг учун ҳам уларнинг ҳар бир куни сермазмун ва хушчақчақ ўтмоқда. Суратларда: болалар боғчасида кичкинтойларнинг амалий машғулотлари.

А. Абалян фотолари.

ЧЕТ ЭЛ АЖОЙИБОТЛАРИ

ТОҒДАГИ ТОШ ШАҲАР

КОЛУМБИЯ тадқиқотчилари Кордильер тоғларида сирли бир шаҳар топишди. У Санта-Мария тоғида, денгиз юзасидан 850—1200 метр баландликда жойлашган бўлиб, икки квадрат километр майдонга эгадир. Шаҳар 12 та тош террасада ўрнашган, энг катта террасанинг сатҳи эса 880 квадрат метр келади.

Бутун шаҳарни жимжимадор йўллар, зиналар, сўқмоқлар кесиб ўтган бўлиб, ҳаммаси тошдан ишланган. Шаҳар атрофи сув тошқинидан асровчи хандақлар билан ўралганки, улар қандай қазилгани ҳайрон қолдиради. Тахмин қилишларича, тош шаҳарнинг ёши тўрт минг йилдан кўпроқдир. Унда ҳозирда фақат номи қолган ганропас индеецлар қабиласи яшаган.

●

РЕКОРД БОСИМ

БИР группа Америка олимлари Карнеги геофизика лабораториясида жаҳонда энг юқори босим (тахминан бир квадрат миллиметрга 18 тонна) ҳосил қилишга муваффақ бўлдилар. Бу босим ернинг энг баланд нуқтаси — Эверест чўққисидаги ҳаво босимидан 700 марта, ҳозиргача лаборатория шароитида ҳосил қилинган энг юқори босимдан эса уч баравардан зиёдроқдир.

Мазкур рекорд босим махсус олмос камерасида олмос пресси остида механик йўл билан ҳосил қилинди. Шу заҳотиёқ олмос бундай босимга чидолмай, мумдай эриб кетди.

●

ҒАРОЙИБ ВЕЛОСИПЕД

ЗАСБАХ шаҳарчасида (ГФР) уч ғилдиракли, электромоторли велосипед синаб кўрилди. Бу велосипеднинг томи ҳам бўлиб, унга бир квадрат метр юзада қуёш элементлари ўрнатилган. Булар доимий ток билан юрадиган мўъжаз моторча учун 0,15 киловатт қувватли электр қуввати етказиб беради. Бу қувват соатига олти километр юришга етарлидир. Қуёшдан қувват олиб ишловчи бу велосипед «қуёш автомобили» — соляромобильга йўл очмасмикан?

ВИСОЛ

ТАҚРИЗ

Деразалар бир-бир сўнар,
Уйқуга чўмар уйлар.
Фақат менга уйқу бермас,
Қалбга қамалган куйлар!

Бу мисралар шоир Абдулла Шернинг биринчи шеърий тўплами: «Кўклам табассуми» дан ўрин олган. Ниҳоят, биз орзиқиб кутган, шоир «Қалбига қамалган куйлар» билан учрашишга, унинг беғубор оҳанглари таъсирида хаёлга чўмишга, завқланишга муяссар бўлдик. Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти шоирнинг иккинчи шеърий гулдастаси «Алёр»ни ўқувчиларга тақдим этди.

«Алёр» майин куйга ўхшаб мисраларнинг мусиқийлиги билан шеърларининг содда ва тиниқлиги билан, энг муҳими тасвирланаётган ҳолатнинг, воқеа ёхуд манзаранинг яхлитлиги, аниқ тасвири билан шеърхонни хушнуд қилади.

Абдулла Шер ижодининг кўпгина ёш шоирларимиз шеърларидан фарқи шундаки, у сўзлар воситасида, ҳеч қандай жимжимадорсиз, беҳуда ҳайқириқсиз, ўз юрак сўзларини самимий ифодалай олади. «Алёр» гоҳ сизни «янги йил кечасида хаёллар оғушида алёр айтаётган дўстлар даврасига», гоҳ «гўзалликда тенги йўқ, ой каби ягона юрт—Ўзбекистон қучоғига», ёхуд «Татьянанинг майин саси,... Пушкиннинг энагаси бўлган Россия»нинг қорли ўрмонларига бошлайди.

Юқорида айтганимиздек Абдулла Шер содда сўзлар орқали образ яратади, фикр юритади. Шу боисдан ҳам унинг шеърлари ўқувчига тез етиб боради, мавҳум ёки қандайдир символ деб аталмиш пардали гаплар орасида, шеърхон нима қиларини билмай ўралашиб қолмайди.

Мана, тўпламдаги биринчи шеърнинг қуйидаги мисраларини тинглайлик:

От қўяман... ҳаёт отим бу,
Зулматларни ёриб учолар.
Гарчи ўзи ўтиб кетару,
Қанотининг бўрони қолар.

Умр ҳақидаги бу мисралар сизни хаёлга толдиради, «Гарчи ўзи ўтиб кетару, қанотининг бўрони қолар»... Сиз ҳам босиб ўтган умр йўлингизга назар ташлайсиз, ўзингиз қолдирган изларни эслаб жилмайиб қўясиз. Тўплам мана шундай кишини ўйлатиб қўядиган, жилмайтирадиган ёки хўрсинтирадиган мисралар билан шеърхон қалбига ўрнашади.

Яна Абдулла Шер шеърларининг ўзига хослиги шундаки, у образлар, манзаралар орқали фикр юритади, унинг ташбеҳлари содда ва самимий, шакл ва мазмун уйғунлигида юзага келади. «Россия» шеъридаги, «Чана учар, қор кўчади уфқда, Оқ қоғозда кичраяди бир нуқта» мисраларини эсланг. Қанчалик содда, айни пайтда тиниқ манзара. Қорлар қопланган кенг ялангликда чана учиб бораяпти, у узоқлашган сари қоғоздаги нуқтадай кичрайиб, хиралашиб боради. бу чиройли манзара кўз олдингизда суратдай гавдаланади. У реал воқеаликни айни ўзидай қилиб шеърий манзаралар яратади. Шунингдек тўпламдаги «Ёмғир ёғар», «Куртакларнинг гўдак тушида», «Навбаҳор сурати», «Қишлоқ йўлида», «Бир тегирмон сув оқар», «Кунлар», «Қирол Лир», «Бухоро», «Болаликнинг сўнгги қўшиғи» сингари шеърлар ҳам тиниқлиги, мисраларнинг самимийлиги билан ажралиб туради.

Шоир «Садоқат» сарлавҳали шеърида: «Мен қабариқ, дурбунни кўздан нари суриб, ортимга боқдим бугун, олға юрмоқлик учун», — дейди. Дарвоқе, «Алёр»дан бугунги кун нафаси эсиб турган, замондошларимизнинг орзу—истагини, ҳаяжонини тасвирловчи шеърлар билан бир қаторда ўтмиш манзаралари ифода қилинган назмлар ҳам ўрин олган. Бу ўринда тўпламдаги яқин ўтмиш, уруш фожиаларини тасвирловчи шеърлар таъсирчанлиги билан ажралиб туради. Айниқса «Икки аёл ҳақида қўшиқ» шеъри инсон руҳининг нозик кечинмалари картинасидир. Бу шеър фронт орқасида, совуқ изғиринда, қўлларини чаноқлар тилиб меҳнат қилаётган ўзбек аёлларининг тақдирини, изтиробларини очиб ташлайди. Аёлларнинг бири она, тонгдан—кечгача меҳнат қилиб, тунлари мижжа қоқмай, урушга кетган ўғлини кутади. Бири келин, ҳали тўйиб қуча олмаган, унга бир умр йўлдош бўлган одамини—йигирма ёшлик йигитни, сочларига оқ оралаca ҳам тунлари мижжа қоқмай эшикка қарайди. Шеър чуқур лиризм билан икки аёлнинг матонати, некбин умидини сўзлаб, қуйидаги мисралар билан якунланади:

Улар ҳануз кутар,
мардона,—
Ватан шарафига умрин нақш
этиб,
Йигирмадан ошолмаган
йигитни
Олис бир ўлкага чирой
бахш этиб,
Лолага айланган умидни...

Бу шеърни шоир минглаб ўзбек хотин-қизларининг уруш туфайли не-не жафолар чекканини, шу икки аёл образида умумлаштириб типик характер яратади. Яна урушнинг қора қилмишини очиб ташловчи шеърлардан бири «Осмонга учгим келади» деб бошланади. Шоир юқоридаги шеърда уруш жафосини чекканлар образини яратса, бу шеърида эса уруш нималигини билмаган, кенжа авлоднинг кайфиятини тасвирлайди.

Лирик қаҳрамон шунчалик бахтиёрки, у осмонга учгиси, камалакни қучгиси келади. Аммо у шундай бахтиёрликни инъом қилган, унинг осмонга учуши, камалакни қучиши учун жонини фидо қилган: акаларининг, тоғаларининг, оталарининг, боболарининг хотирасини сира унутмайди.

Бу ҳолат ёшларимизни яна ҳам эҳтиёткорликка, қора уруш оловини ёқмоқчи бўлганларга қарши курашга чорлайди.

«Алёр» нинг мавзу доираси жуда кенг. Шоир ўз кўзи билан кўрган воқеалар, ҳодисалар, тақдирлар, эшитган хотираларини ҳаяжонланиб шеърга солади. Китобдаги ҳар бир шеърнинг ўз салмоғига қараб шакли, мусиқаси бор. Абдулла Шер шеърларининг жонли чиқиш омилларидан яна бири — мусиқийликдир. Ахир музика шеърни эмас, шеър музикани яратади. Шунинг учун ҳам шоир оҳангдорликка катта эътибор беради. Масалан «Болаликнинг сўнгги қўшиғи» шеърини олиб кўрайлик. Мисралар мусиқасининг ўзи шеърхонни олис хотираларга, болаликнинг беғубор қучоғига, эртаклар, достонлар оламига бошлайди.

Аммо шоирнинг баъзи шеърларида фикр ва туйғу уйғунлиги етишмайди. Гоҳида шоир оҳангга эътибор бериб, фикрни хиралаштириб қўяди. Масалан «Мунгли дутор...» деб бошланадиган шеър ҳам худди «Болаликнинг сўнгги қўшиғи» каби оҳангдор ва майин. Лекин, негадир у «Болаликнинг сўнгги қўшиғидай» ўқувчини ҳаяжонлантирмайди, шунчаки ўқиб қўя қоласиз, туйғулар қуршамайди. Чунки, шоир бу шеърни эҳтирослар қуршовида эмас, балки ақлнинг тиғи билан яратган.

«Алёр» Абдулла Шернинг иккинчи дадил қадами. Ўйлаймизки, шоир кейинги китобларида бизни яна ҳам бақувват, давр шиддатини акс эттирган асарлари билан хурсанд қилади.

Тилак ЖЎРА,
ТошДУ аспиранти.

✻

Тошкентдаги 154-ўрта мактаб ўқитувчилари СССР Олий Советига сайловлар олдидан омма ўртасида катта тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар. Улар агитпунктларда навбатчилик қилиб сайловчиларни қизиқтирган саволларга жавоб бермоқдалар, рўйхатлар тузишда қатнашмоқдалар. Суратда: агитатор ўқитувчилардан бир группасини кўриб турибсиз.

И. Хонкелдиев ва
С. Серикбоев фотоси.

✻

Спорт

ГАЗЕТА СОВРИНИ УЧУН

Кеча Олмалиқда «Комсомолец Узбекистана» газетаси соврини учун дзю-до кураши бўйича анъанавий бутуниттифоқ турнири старт олди. Еттинчи марта ўтказилаётган бундай мусобақада ҳар йил қатнашчилар сони кўпайиб бораётганлиги қувонарлидир. Бу йил Олмалиққа мамлакатимизнинг жуда кўплаб шаҳарларидан 250 дан ортиқ дзю-дочилар келишди. Улар тўрт кун давомида газета соврини учун куч синашадилар.

— Мусобақа мезбонлари бўлганлигимиз учун мухлислар биздан яхшироқ натижалар кутиши табиий, — дейди республика терма командаси катта тренери СССРда хизмат кўрсатган тренер Геннадий Калеткин. Бир қатор спортчиларимиз бундай турнирда маҳоратларини илк бор синаб кўрадилар. Лекин уларнинг номлари ишқибозларга яхши маълум. Жумладан самбочи сифатида танилган ва бутуниттифоқ мусобақалари совриндори Комил Юсупов дзю-дочилар турнирида маҳоратини синаб кўради. Терма командамиз сафида Виктор Галькин, Виктор Воронов, Анатолий Семенов, Ғофур Остонаев, Александр Долженко, Владимир Сободирёвлар ҳам ҳимоя қиладилар. Оғир вазнли дзю-дочилар ўртасида Владимир Сободирёв ҳам иштирок этади. Уни мухлислар моҳир самбочи деб биладилар.

Бутуниттифоқ турнири вакилларимиз учун шу йилги қатор йирик мусобақалар олдидан жиддий синов бўлади. Турнир тугаши биланоқ беш спортчимиз К. Юсупов, А. Семенов, Г. Остонаев, А. Долженко ва В. Сободирёв лар Тбилиси шаҳрига жўнашади. Улар бу ерда жаҳоннинг энг кучли спортчилари иштирок этадиган халқаро турнирда қатнашадилар.

●

ЗАЛДА ФУТБОЛ

Кеча Москва ва Ленинград шаҳарларида минифутбол бўйича «Неделя» соврини учун халқаро турнир старт олди. Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари Москвада ўтказилаётган турнирда қатнашмоқдалар. Бугун футболчиларимиз ўзларининг биринчи учрашувларини пойтахтнинг «Торпедо» коллективи билан ўтказадилар. 28 январда эса Венгриянинг «Волан» командаси билан куч синашишади. 30 январда Марказий Армия спорт клуби коллективига қарши майдонга чиқишади. Группа ғолиблари 31 январда маълум бўлади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

3 ФЕВРАЛЬ СОАТ 15.00 ВА 19.00 ДА,
4 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
Холисхон ҚОДИРОВА
Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати
Карима УЗОҚОВА

Солистлар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Ҳадича АЛИМАРДОНОВА, Ҳасан КАРИМОВ, Исмоилжон ТУРДИАЛИЕВ, Нодира АҲМЕДОВА, Раҳима РИХСИЕВА, Отажон РАЖАБОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР халқ артисти Муҳаммаджон МИРЗАЕВ.
Музика раҳбари — Ҳамид ИСМОНОВ.
Программани — Мавжуда ХОЛДОРОВА олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМЛИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ-РЕМОНТ ЗАВОДИ ҚОШИДАГИ

155-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисосликлар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди: машинист ёрдамчилари, тепловознинг механик қисмини ремонт қилувчи слесарлар, тепловознинг электр қисмини ремонт қилувчи слесарлар, саноат ускуналарини ремонт қилувчи слесарлар ва электр-газ пайвандчилар, холодильник ускуналарини ремонт қилувчи слесарлар, дурадгорлар.

Ўқиш муддати — 3 йил.

Билим юртига қабул қилинганлар уч маҳал бепул овқат, кийим-бош, ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг 33 проценти билан таъминланадилар.

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги 8 синф ҳажмида маълумоти бўлган йигитлар қабул қилинади.

Уч йиллик таълим группасида ўқиган ўқувчиларга мутахассислик ва ўрта маълумот ҳақида ҳужжат берилади. Билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаганларга олий ўқув юртларига кириб ўқиш учун йўлланма берилади.

Ўқиш даври узлуксиз иш стажига киради.

Билим юртини тамомлаганлар темир йўл хизматчиларига бериладиган барча имтиёзлардан фойдаланишади, яъни Иттифоқимизнинг барча пунктларига бепул темир йўл билети билан таъминланадилар.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидагилар қўшиб топширилади: туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти ҳақида ҳужжат, мактабдан характеристика, медицина справкаси, турар-жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 8 та фотосурат (3х4 см.).

Аризалар ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Червяков кўчаси, 12-уй (5, 1-трамвайларнинг «Фоменко кўчаси» бекати). Телефон: 91-14-04.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.40 — Гимнастика. 10.05 — «Горничилар, қаердасиз?». 10.50 — Шимол рус халқ хорининг концерти. 11.30 — «Машъал бўлиш учун ён». Бадиий фильм, 3-серия. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Рус тили. 16.40 — «Шахмат мактаби». 17.10 — «Дарвозаси тилладан». Болалар учун музикали программа. 18.00 — Қўл тўпи. «Жальгирис» (Вильнюс) — УПИ (Свердловск). 18.30 — «Москва ва москваликлар». 19.00 — «Болаларга аталган шеърлар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30—«Ҳиндистоннинг миллий байрами». 20.10 — «Машъал бўлиш учун ён». Бадиий фильм, 4-серия. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Хоккей. ЦСКА — «Спартак» (М). 00.15 — «Хатларингиз асосида». 00.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Мультфильм. 11.50 — «Светофор». 12.50 — «Шеърият мухлисларига». 13.10 — «Қувноқлар даврасида». 18.00—Мультфильм. 18.15 — «Қизиқарли учрашувлар». 18.45 — «Ахборот». 19.00 — «Фан». 19.30 — «Оламга саёҳат». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ўзбекистон композиторларининг симфоник асарлари. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Вақт». 22.00 — «Илғор тажриба мактаби». 22.20 — Вернер Хольт саргузашти». Бадиий фильм, 2-серия.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00—Болалар учун фильм. 20.00 — «Тошкент ва тошкентликлар». 20.30 — Фильм-концерт. 20.55 — Янгиликлар.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26/I да **Оққуш кўли,** 27/I да **Майсаранинг иши.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/I да **Шошма, қуёш!,** 27/I да **Тирик мурда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/I да **Қизил дуррали нозик ниҳолим,** 27/I да **Зеби-зебона.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/I да **Биринчи бўса,** 27/I да **Корчалонлар.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Тўрт куёв» эстрада-цирк лўлилар ревюсининг гастроллари.

Тошкент шаҳридаги

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

(Т. Шевченко кўчаси, 28-уй)

ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН

6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Қабул қилинганларга стипендия ва шаҳар электр транспортидан бепул фойдаланиш имтиёзи берилади.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

БИЗНИНГ АДРЕС 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 325353; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 07044. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е—2319.